

На основу члана 32. и члана 66. став 3. Закона о локалној самоуправи ("Сл. гласник РС" број 129/2007, 83/2014-др. закон, 101/2016-др. закон, 47/2018 и 111/2021-др.закон) и члана 37. став 1. тачка 60) Статута града Ваљева („Сл. гласник града Ваљева“ бр. 5/2019), Скупштина града Ваљева на седници одржаној _____ 2024. године, донела је

ЗАКЉУЧАК

о усвајању Извештаја о раду Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“
Ваљево
за 2023. годину

1. **Усваја се** Извештај о раду Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево за 2023. годину, усвојен одлуком Управног одбора Установе број 216 од 26.02.2024.године.

2. Закључак доставити Матичној библиотеци „Љубомир Ненадовић“ Ваљево .

СКУПШТИНА ГРАДА ВАЉЕВА
Број: 02-49/2024-09

ПРЕДСЕДНИК
Скупштине града Ваљева
Проф. др Снежана Ракић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Правни основ за доношење наведеног закључка садржан је у члану 32. и члану 66. став 3. Закона о локалној самоуправи ("Сл.гласник РС" број 129/2007, 83/2014-др. закон, 101/2016-др. закон, 47/2018 и 111/2021-др.закон) и члану 37. став 1. тачка 60) Статута града Ваљева („Сл. гласник града Ваљева“ бр. 5/2019).

Чланом 32. Закона о локалној самоуправи прописане су надлежности Скупштине општине, у складу са законом, а чланом 66. став 3. истог закона прописано је да се одредбе овог закона које се односе на скупштину општине примењују и на градску скупштину.

Чланом 37. став 1. тачка 60) Статута града Ваљева прописано је да Скупштина града разматра и усваја годишње извештаје о раду јавних предузећа, установа и других јавних служби чији је оснивач или већински власник Град.

Делатност Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево одвијала се на основу позитивних законских прописа одређених Законом о култури ("Сл.гласник РС" број 72/2009, 13/2016, 30/2016 – испр. 6/2020, 47/2021, 78/2021 и 76/2023), Законом о библиотечкој – информационој делатности ("Сл. гласник РС" бр. 52/2011 и 78/2021), Законом о старој и реткој библиотечкој грађи („Сл. гласник РС" број 52/11) и пратећих подзаконских аката. Послове и задатке у оквиру делатности Матичне библиотеке у складу са Законом и Програмом рада реализовала су 22 запослена, за које су зараде и остала лична примања обезбеђена у градском буџету.

У оквиру своје основне библиотечко-информационе делатности Библиотека је увећала свој књижни фонд, тако да располаже са фондом од 130.603 монографских публикација и 19.230 периодичних публикација. Укупан број регистрованих корисника у 2023. години је око 42.800. Издала је 74.291 монографску публикацију. На крају 2023. године COBISS база Библиотеке садржи 83.558 записа

Културни програми су организовани у Библиотеци од којих су најзначајније манифестације на републичком нивоу, „Љубини дани“, "BOOKa у Дворишту", радионице и програми за децу и појединачни програми. Остварен је и запажен резултат у раду Музеја завичајних писаца.

Током 2023.године Матична библиотека је значајно унапредила своју издавачку делатност, објављивањем монографских публикација из различитих области, као и две периодичне публикације Алманах „Љубини дани“ и билтен „Завичајни књижевни агапе“.

За делатност Матичне библиотеке у 2023. години издвојена су средства у укупном износу од 39.833.626,91 динара и то из буџета града 38.901.565,50 динара (од чега 1.651.747,30 динара средства Министарства културе и информисања) и 932.061,41 динара из осталих извора.

За финансирање редовног рада установе издвојена су средства у укупном износу од 37.009.868,20 динара и то 36.166.557,31 динара из буџета града (од чега 1.501.747,30 динара средства Министарства културе и информисања) и 843.310,89 динара из осталих извора.

За финансирање програмских активности издвојена су средства у укупном износу 2.823.758,71 динара и то из буџета града 2.735.008,19 динара (од чега

150.000,00 динара средства Министарства културе и информисања) и 88.750,52 динара из осталих извора.

У складу са наведеним одредбама предлаже се доношење Закључка као у диспозитиву.

Обрађивач:
Одељење за друштвене деланости
Руководилац

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J. Pet' or similar, written in a cursive style.

Матична библиотека
„Љубомир Ненадовић“ Ваљево
26. фебруар 2024.

РЕПУБЛИКА СРБИЈА МАТИЧНА БИБЛИОТЕКА "ЉУБОМИР НЕНАДОВИЋ"
Број: <u>216</u>
Датум: <u>26. 02. 2024.</u> год. ВАЉЕВО

У складу са чл. 78, Закона о култури (Сл. гл. РС, бр. 72/09,13/2016 и 30/2016) и чл.31, Статута Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево, Управни одбор Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево, на седници одржаној 26. фебруара 2024. г. донео је

О Д Л У К У

- 1) Усваја се Извештај о раду Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево за 2023. годину.
- 2) Извештај о раду Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево – налази се у прилогу ове одлуке.

Председник Управног одбора
Матичне библиотеке

Александар Саватић

МАТИЧНА БИБЛИОТЕКА «ЉУБОМИР НЕНАДОВИЋ» ВАЉЕВО

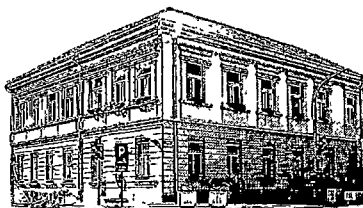
14000 Ваљево, Војводе Мишића 35
014/ 291 121, 291 120

www.bibliotekavaljevo.rs
office@bibliotekavaljevo.rs

Градска управа Града Ваљево -Писарница-				
Примљено 28 FEB 2024				
Орган	Улог	Број	Пилол	Врста
	09			

РЕПУБЛИКА СРБИЈА МАТИЧНА БИБЛИОТЕКА "ЉУБОМИР НЕНАДОВИЋ"	
Број:	214
Датум:	26.02.2024 год.
ВАЉЕВО	

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ МАТИЧНЕ БИБЛИОТЕКЕ «ЉУБОМИР НЕНАДОВИЋ» ВАЉЕВО за 2023.

Фебруар 2024.

САДРЖАЈ

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	3
ОСНОВНИ ПОДАЦИ О УСТАНОВИ.....	3
ЗАКОНСКИ ОСНОВ	4
2. ДЕЛАТНОСТ УСТАНОВЕ	5
2.1 БИБЛИОТЕЧКО-ИНФОРМАЦИОНА ДЕЛАТНОСТ.....	5
2.2. ОБРАЗОВНА ДЕЛАТНОСТ.....	6
2.3. КУЛТУРНА ДЕЛАТНОСТ	6
2.4. ПОДАЦИ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЈУ	8
3. ПРИКАЗ РЕАЛИЗОВАНИХ АКТИВНОСТИ	9
3.1. МРЕЖА	10
3.2. КЊИЖНИ ФОНД.....	11
3.2.1. <i>Стање фонда</i>	11
3.2.2. <i>Попуњавање фондова - набавка књига и периодике</i>	13
3.2.3 <i>Обрт књижног фонда</i>	21
3.3. РАД СА КОРИСНИЦИМА	21
3.4. СОBISS (корпоративни онлајн библиографски систем).....	31
3.5. СТАРА И РЕТКА БИБЛИОТЕЧКА ГРАЂА	32
3.6. МАТИЧНЕ ФУНКЦИЈЕ	33
3.7. КУЛТУРНИ ПРОГРАМИ И ДРУГЕ ПРОМОТИВНЕ ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ	37
3.7.1. <i>Културни програми за одрасле и децу</i>	37
3.7.2. <i>Библиотека организује и учествује као организатор или суоргани-затор у значајним манифестацијама националног и међународног карактера, а које су углавном одржане у 2023.г.</i>	47
3.7.3. <i>Библиотека организује програме у оквиру градских и локалних манифестација у 2023.г.</i>	47
3.7.4. <i>Остале информативно-промотивне активности</i>	47
3.7.5. <i>Сарадња са медијима</i>	48
3.8. ДИГИТАЛИЗАЦИЈА	48
3.9. ИСТРАЖИВАЧКИ РАД	49
3.10. ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ.....	50
3.11. САЈМОВИ КЊИГА.....	50
3.12. УЧЕШЋЕ У ОДБОРИМА И КОМИСИЈАМА	51
3.13. ПРОЈЕКТИ.....	51
3.13.1. <i>Пројекат „ Набавка опреме за заштиту библиотечко- информационе грађе од влаге и регулисање микроклиме</i>	51
3.13.2. <i>Пројекат „Књижевна манифестација „Љубини дани“</i>	51
3.13.3. <i>Пројекат „Васпитни налози – до праведног ...</i>	52
3.13.4. <i>Пројекат „Women Writers Route“</i>	52
3.13.5. <i>Пројекат ЕУТЕКА</i>	52
3.13.6. <i>Пројекат „Април, месец књиге“</i>	52
3.14. ПАРТНЕРСТВА	52
4. ПРОСТОР И ОПРЕМА	54
4.1. ПРОСТОР (ОБЈЕКТИ).....	54
4.1.1. ИНИЦИЈАТИВА ЗА НОВУ ЗГРАДУ БИБЛИОТЕКЕ.....	55
4.2. ОПРЕМА.....	57
4.2.1. ТЕКУЋЕ ОДРЖАВАЊЕ И ОПРЕМАЊЕ ПРОСТ. КАПАЦИТЕТА.....	57
4.2.2. РАЧУНАРСКА И ДРУГА ТЕХНИЧКА ОПРЕМА	58
4.2.3. МОТОРНО ВОЗИЛО	58
5. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА И КАДРОВИ	59
5.1. ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ	59
5.2. КАДРОВСКА СТРУКТУРА.....	61
6. ПОСЕБНЕ МЕРЕ И РЕЗУЛТАТИ	63
6.1. ПОСЕБНИ ПОЗИТИВНИ РЕЗУЛТАТИ.....	63
7. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ	64
8. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА	65

1. УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

ОСНОВНИ ПОДАЦИ О УСТАНОВИ

Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ Ваљево најстарија је установа у области културе у Ваљеву. Основана је 1868. год. као Читаоница ваљевска и била је трећа по величини и значају читаоница у тадашњој Србији. До Другог светског рата развија живу и разноврсну активност те као таква постаје препознатљив део културе Ваљева и Србије. У то време, на предавањима и књижевним вечерима, учествовали су наши познати књижевници - Милош Црњански, Десанка Максимовић, Густав Крклец.... После Другог светског рата Библиотека наставља свој рад и доживљава брз и свестран развој.

Данас је Библиотека институција која на основу Закона о библиотечно-информационој делатности обавља поверене послове, матичну функцију над 45 библиотеке у Колубарском округу (општинске, школске и специјалне). Њен књижни фонд чини око 131.000 монографских публикација.

Библиотека поседује два легата – збирку целину професора Радослава Павловића, антропогеографа, у којој се налази 800 веома вредних књига, и збирку књига добијених на поклон од Десанке Максимовић, коју чини 700 књига које су песникињи, са посветама, поклањали бројни светски и домаћи писци, уметници, научници и државници. Ове збирке су Библиотеци поклоњене у другој половини 20. века

Библиотека поседује и неколико вредних збирки, издвојених целина, добијених на поклон од завичајних аутора и то су: збирка књига професора Животе Филиповића, добијена почетком почетком 2000. деценије, затим збирка књига, периодике, рукописа и друге ситне документационе грађе Здравка Ранковића, новинара и публицисте, добијена 2021.г. од наследника, као и збирка књига, периодике, рукописа и ситног документационог материјала Бранка Пиргића, књижевника и библиотекара, добијена од власника и породице 2021.г.

На основу Закона о старој и реткој библиотечној грађи, Библиотека од 2013.г. и Решења о одређивању библиотека које обављају послове од општег интереса у заштити старе и ретке библиотечке грађе (Сл. гласник РС бр.14/13), стара се о културном наслеђу на територији Колубарског округа.

Библиотека има развијене службе у оквиру којих се обављају стручни библиотечки послови и то обрада грађе, позајмица публикација, књига, периодичних публикација и друге грађе корисницима и за коришћење у читаоницама, стручни послови у вези завичајне грађе, периодичних публикација, матичних функција и дигитализације. Од 2006.г. библиотека је чланица COBISS библиотечно-информационог система.

Поред послова у вези са набавком и позајмицом грађе, Библиотека организује издавачку делатност и организује бројне културне програме и манифестације, значајне за Ваљево и целу Србију. Више од три деценије Библиотека је на ширем простору препознатљива по својим културним програмима и акцијама (летња књижевна манифестација „Двориште“ одржава се од 1987. године до данас, међународна манифестација „Песници словенских језика Десанки у част“ организована је од 1984 – 1994. године, бројни научни скупови и округли столови о делу значајних завичајних стваралаца, као што је Милован Глишић, Десанка Максимовић, Радован Бели Марковић, Зоран Јоксимовић, Љубомир П. Ненадовић, Милован Ђ. Глишић и др., организовани су у интервалу од 1997 – 2017. године. Библиотека организује књижевне вечери, предавања, трибине, изложбе и друге скупове, а посебно место припада манифестацији „Љубини дани“ и награди „Љубомир П. Ненадовић“, која се, често и уз подршку Министарства културе и

информисања Републике Србије, од 2014.године додељује за најбољу путописну књигу на српском језику, и која је постала културни догађај на нивоу Србије. Од 2022, у оквиру „Тешњарских вечери“, одржава се нови програмски циклус „Завичајни књижевни агапе“, током кога се представљају стваралачки и издавачки подухвати завичајног карактера. Уз подршку Министарства културе, осниван је у 2016.г. Музеј завичајних писаца, јединствена стална изложбена поставка посвећена књижевним великанима Србије и Ваљева. Ове манифестације значајне су по свом квалитету и културном доприносу и знак су препознавања Ваљева у свим културним круговима у Србији. Од издавачких подухвата истиче се монографија „Ваљевска библиотека 1868 – 2008“, зборнике са округлих столова о Љубомиру П. Ненадовићу, Десанки Максимовић, Радовану Белом Марковићу, Зорану Јоксимовићу и Миловану Ћ. Глишићу, као и бројне друге публикације завичајних аутора, као што је Андреј Јелић Мариоков, Милорад Радојчић, Остоја Продановић и др.

Библиотека континуирано ради на повећању броја чланова, организујући програме који подстичу читалачке навике, посебно за децу. Од 2010. године се организују програмски циклуси „Од читања се расте“, „Весела средa“, „Зимовање у библиотеци“, „Јелка жеља“, а од 2022. су то „Април, месец књиге“, Први сусрети литерарних секција основних школа Ваљева „Од детета до поете“.

Библиотека је отворена установа која сарађује са другим институцијама и удружењима, из државног и невладиног сектора: са библиотекама из других градова, Задужбином Десанка Максимовић, Вуковом задужбином, Матицом српском, САНУ, бројним установама на републичком и локалном нивоу, Филолошким факултетом Универзитета у Београду, Филозофским факултетом у Новом Саду и другим факултетима. Библиотека сарађује са струковним организацијама и удружењима, учествује на стручним и научним скуповима у циљу усавршавања и учествовања у процесу развоја библиотечко-информационе делатности на нивоу Србије (Библиотекарско друштво Србије, Заједница матичних библиотека Србије и др.)

Библиотека је носилац Ордена Светог Саве, Ордена Светог Николаја Велимировића, добитница је Сурепове награде, Награде града Ваљева, Културно-просветне заједнице Србије и многих других награда и признања.

ЗАКОНСКИ ОСНОВ

Рад Матичне библиотеке «Љубомир Ненадовић» Ваљево (у даљем тексту: Библиотека) одвија се на основу позитивних законских прописа одређених Законом о култури (Сл. гласник РС бр. 72/09,13/2016, 30/2016-испр., 6/2020, 47/2021. и 78/2021), Законом о библиотечко – информационој делатности (Сл. гласник РС бр.52/2011. и 78/2021), Законом о старој и реткој библиотечној грађи (Сл. гласник РС бр. 52/11), Законом о јавним службама (Сл. гл. РС бр. 42/9, 71/94, 79/2005-др. закон, 81/2005-испр. др. закона, 83/2005-испр. др. закона и 83/2014-др. закон), Законом о културним добрима (Сл. гласник РС бр. 71/94, 52/2011-др. закони, 99/201-др. закон; 6/2020-др. закон и 35/2021-др. закон), Законом о обавезном примерку публикација (Сл. гласник РС бр. 52/11 и 13/2016), Законом о издавању публикација (Сл. гласник РС бр. 37/91, 53/93, 67/93, 48/94, 135/04, 101/2005-др. закон) и пратећим подзаконским актима и упутствима; Статутом Матичне библиотеке «Љубомир Ненадовић» Ваљево и другим интерним актима; међународним стандардима о селекцији, смештају, обради и коришћењу грађе у библиотекама прописаним од стране међународних библиотечко-информационих асоцијација, међу првима ИФЛА-е. (ИСБД(М), ИСБД(С), ИСБД(НБМ), ИСБД(ПМ), ИСБД(ЦМ), ИСБД(ЦП), ИСБД(Г), ИСБН, УБЦ, УАП, ИССН и др.).

Закон о култури, у члану 78, регулише обавезу Матичне библиотеке «Љубомир Ненадовић» Ваљево да оснивачу поднесе Извештај о раду за претходну годину (Сл. гласник РС, бр. 72/09, 13/2016, 30/2016-испр., 6/2020, 47/2021. и 78/2021).

Извештај о раду Матичне библиотека «Љубомир Ненадовић» Ваљево за 2023.г. доставља се оснивачу, Граду Ваљево (преко Одељења за друштвене делатности), Народној библиотеци Србије и Министарству културе Републике Србије.

2. ДЕЛАТНОСТ УСТАНОВЕ

2.1. БИБЛИОТЕЧКО-ИНФОРМАЦИОНА ДЕЛАТНОСТ

Библиотечко-информациона делатности је законом дефинисана као **делатност од општег интереса за Републику Србију**¹.

Библиотека је јавна установа коју је основала локална самоуправа, односно, Град Ваљево, са циљем да обавља библиотечко-информативну делатност у складу са овлашћењима која проистичу из Закона о библиотечко-информационој делатности².

Библиотека је установа културе и основна јединица библиотечко-информационог система Колубарског округа. Она је матична библиотека за све јавне, школске и специјалне библиотеке у округу.

Библиотека је установа која остварује законима утврђене интересе, који су регулисани и Статутом Библиотеке, а то су :

- Библиотечко-информациона делатност (прикупља, обрађује, чува и даје на коришћење књиге, периодичне публикације и други библиотечко-информациони материјал; прикупља, обрађује и пружа информације које се односе на библиотечку грађу)
- Учествоје у свеукупном развоју библиотечко-информационе делатности у Републици Србији
- Рад на унапређењу библиотечке делатности у Колубарском округу
- Врши надзор законитости у раду библиотека у Колубарском округу
- Стара се о заштити старе и ретке библиотечке грађе у складу са повереним јавним овлашћењем и Законом о старој и реткој библиотечкој грађи³
- Трајно чува и штити прикупљену завичајну грађу, књиге и некњижну грађу.
- Објављује књиге, периодичне публикације и другу некњижну грађу као издавач или суиздавач.

Библиотечко-информациона делатност припада сектору заштите културног наслеђа и у складу са овом делатношћу, континуирано се спроводе све програмске активности, у циљу остварења резултата и ефеката који су прописани стандардима.

¹ „Закон о библиотечко-информационој делатности“ (Сл. гласник Републике Србије бр. 52/11, чл. 2, став 1).

² „Закон о библиотечко-информационој делатности“ (Сл. гласник Републике Србије бр. 52/11, чл. 14).

³ „Законом о старој и реткој библиотечкој грађи“ (Сл. гласник Републике Србије бр. 52/11)

2. 2. ОБРАЗОВНА ДЕЛАТНОСТ

Развој Ваљева у области образовања грађана је у директној вези са квалитетом рада и динамиком развоја Библиотеке, која пружа подршку образовном систему и појединцима, кроз обављање свог је делатности, у смислу формирања и унапређења књижних фондова и база за све категорије становништва: децу, запослене у установама образовања, ученике, студенте, стручњаке свих профила током специјалистичких и других облика усавршавања и образовања, истраживаче који трагају за информацијама за потребе објављивања публикација и радова, свима којима је потребна подршка у циљу допунског образовање током рада, преквалификације, стицања додатних компетенција и сл.

Окосницу ове делатности чине активности у оквиру следећих корпуса:

- Библиотека је установа целоживотног образовања и учења и као таква, она је подршка свим образовним институцијама и појединцима, због чега се континуирано ради на попуњавању књижних фондова публикацијама из свих стручних и научних области, формирању и унапређењу базе података и информација.
- Поред тога, на основу Закона о библиотечко-информационој делатности и поверених матичних послова, Библиотека обезбеђује услове за континуирано образовање и стручно усавршавање свих библиотечких радника у Колубарском округу, како оних који су запослени у јавним и специјалним библиотекама, тако и школских библиотекара.
- Библиотека организује предавања, обуке и семинаре за друге чланове заједнице, грађане, организације, удружења, привредне и друге правне субјекте, у циљу унапређења услова за квалитетније вршење послова из области библиотечко-информационе делатности, односно, излучивање књижне и некњижне грађе, коришћење фондова и база, коришћење других услуга Библиотеке.
- Библиотека обезбеђује и континуирано унапређује техничко-информационе капацитете за све чланове заједнице. Читаонице са савременом ИКТ опремом омогућавају адекватне услове за учење, самостално или у групи, непосредно или преко интернета.

2. 3. КУЛТУРНА ДЕЛАТНОСТ

Трећа важна улога Библиотеке, реализује се кроз њену културну делатност, која је веома развијена и заузима значајан простор у културном животу Ваљева и целог Колубарског округа и Србије.

- Библиотека организује велики број културних програма, међу којима се посебно издваја сегмент књижевних трибина, предавања и скупова. Библиотека организује манифестације републичког карактера, месечне програме и акције за одрасле, децу и друге категорије становништва, у циљу промоције књиге и читања, доприноса културној клими у заједници и креирању укуса публике.
- Библиотека организује научне и стручне скупове, подржавајући образовне и истраживачке токове у ужој и широј заједници. Резултати ових скупова се публикују и као такву су присутни у образовним и културним институцијама.

- Издавачка делатност, као посебан сегмент kulturnog delovanja u zajednici, zastupljena je kroz samostalno i partnersko objavljivanje publikacija. Učешће Biblioteke je увек значајно у смислу избора тема, рада на издавању, графичком дизајну публикација и њиховој промоцији. Графичко-издавачка продукција штампаног информативно-пропагандног материјала о програмима и активностима Библиотеке, јединствена је у Ваљевском крају. Библиотека је једина установа која континуирано планира, осмишљава и реализује продукцију овог материјал сопственим ресурсима. Током сваке године објављује се значајна информативна грађа о свим културним дешавањима – плакати, програми, позивнице. Квалитет информативног материјала је на високом нивоу, континуирано се објављује (на месечном и програмском нивоу) и представља значајан архивски и документаристички материјал о раду ове установе. Ова грађа представља део завичајне збирке ситног документационог материјала, који се трајно чува у завичајном одељењу, заједно са сличном грађом осталих завичајних издавача.
- Галеријска делатност у Музеју завичајних писаца обезбеђује различитост у погледу садржаја и публике која долази. Тип изложби није стриктан, већ се, у периоду између октобра и маја, у том простору смењују различите изложбене форме.

2.4. ПОДАЦИ ЗА ИДЕНТИФИКАЦИЈУ

Назив установе: Матична библиотека "Љубомир Ненадовић" Ваљево

Порески идентификациони број: 100078723

Матични број: 07136021

Јединствени број корисника јавних средстава: 07761

Општина: Ваљево

Место : Ваљево

Адреса: Војводе Мишића 35

Текући рачун сопствених средстава: 840-67668-48

Текући рачун буџетски: 840-67664-60 код Управе за трезор Ваљево

Телефони: 014 291-120, 291 130, 291 131

Е-адреса: office@bibliotekavaljevo.rs; vabibli@yahoo.com

Веб адреса: www.bibliotekavaljevo.rs ; www.digitalna.bibliotekavaljevo.rs

Обвезник ПДВ-а: не

Шифра делатности: 9101

ЈБКЈС : 07761

Одговорно лице: Виолета Милошевић, директор и виши дипл.библиотекар

Лице задужено за заштиту података о личности и приступ информацијама од јавног значаја: Оливера Миловановић, књижничар

Лице задужено за послове јавних набавки: Јосип Грачанин, систем-инж. информ и Ирена Карадаревић, дипл. библиотекар.

Лице задужено за матичне послове: Ружица Дамњановић, дипл. библиотекар

Лице задужено за администрацију COBISS-а: Војислав Раичевић (2015 – 2020.) и Данијела Падејски, дипл. библиотекар (2020 -) и Оливера Миловановић, књижничар (2022 -).

Лице задужено за заштиту на раду: Мирјана Биговић, спец. струк. инж. заштите на раду

Лица задужена за прву помоћ: Гордана Митровић и Данијела Падејски

Лице задужено за противпожарну заштиту: Јосип Грачанин, референт за послове заштите од пожара са положеним стручним испитом.

Лице задужено за ванредне ситуације: Јосип Грачанин, систем-инж. Информатичар и Ирена Карадаревић, дипл. библиотекар.

3. ПРИКАЗ РЕАЛИЗОВАНИХ АКТИВНОСТИ

Током 2023. у Библиотеци су, у складу са Програмом рада и Финансијским планом, реализоване следеће активности:

- I) Активности у области основне, библиотечко-информационе делатности, и области заштите културног наслеђа (Програмска класификација 0003 - Унапређење презентације културног наслеђа - Фин. план за 2023)
- II) Активности у области обезбеђења услова за који су неопходни за обављање основне делатности (Програмска класификација 0001 – Функционисање локалне установе културе-Фин. план за 2023)

I

Активности у области реализације библиотечко-информационе делатности и заштите културног наслеђа су:

- редовно попуњавање фондова, набавка књига, периодичних публикација и друге библиотечко-информационе грађе;
- организован свакодневни рад са корисницима (дванаесточасовно радно време - две смене, шест дана у седмици);
- издавање књига и периодике, пружање информација о публикацијама из фонда Библиотеке и о грађи ван фонда, пружање информација о изворима информација неопходним за семинарске, матурске и друге истраживачке радове, и друге услуге у вези са књигом, а на захтев корисника;
- међубиблиотечка позајмица;
- старање о фонду – смештај, физичка заштита публикација, хигијенска заштита и друге мере предвиђене законом;
- физичка обрада монографске и друге библиотечке грађе, вођење и чување инвентарних евиденција;
- стручна обрада библиотечке грађе и учешће у изградњи библиотечко-информационог система узајамне каталогизације са централним електронским каталогом;
- физичка и стручна обрада старе и ретке библиотечке грађе, унос у електронски регистар Библиотеке и централни електронским регистар;
- послови и задаци, законом прописани, у домену матичних функција на нивоу града Ваљева и Колубарског округа;
- рад на формирању и унапређењу завичајне збирке и други послови везани за заштиту и презентацију завичајног културног наслеђа;
- културни програми и манифестације (са циљем промовисања књиге и читања и унапређења културне понуде);
- издавачка делатности;
- континуирано стручно усавршавање запослених у Библиотеци
- организовање стручних семинара за библиотекарe из других библиотека (јавним, школским и стучним) у Колубарском округу у циљу њиховог континуираног стручног усавршавања;
- истраживачки рад;

Активности у области обезбеђења услова за који су неопходни за обављање основне делатности:

- Обезбеђење услова за рад запослених стручних и других радника, у смислу обезбеђења свих надокнада које запосленима припадају на основу закона (економске класификације: 411- плате, додаци и надокнаде, 412-социјални доприноси, 414-социјална давања запосленима, 415-надокнада трошкова запосленима, 416-награде запосленима, 422-трошкови путовања) ;
- Обезбеђење услова за рад свих запослених радника и корисника у смислу функционисања свих инфраструктурних система који проузрокују сталне трошкове, који су законом прописани (ек. класификација 421 – стални трошкови);
- Текуће одржавање и поправка опреме и имовине које је Библиотеци дата на коришћење (економска класификација 425 – текуће поправке и одржавање);
- Набавка опреме и материјала за потребе функционисања установе и рад запослених (економска класификација 426 – материјал, 512-машине и опрема);
- Набавка књига и периодичних публикација за рад са корисницима (економске класификације: 426 –материјал, 515-нематеријална имовина);
- Остале активности у смислу подршке функционалном и законитог рада установе.

3.1. МРЕЖА

Библиотека се, у складу са *Правилником о националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности*, а у односу на број становника подручја које опслужује према *Попису становника, домаћинства и станова 2022. у Републици Србији*, сврстава у пету категорију јавних библиотека у Србији.

Према *Попису становника, домаћинства и станова у 2022.г. у Републици Србији*, на подручју града Ваљева постоје три насељена места у којима је, према стандардима потребно организовати органке, а то су Горња Грабовица, Попучке и Седлари.

Напомена о историјату књижница у Ваљеву*

Осамдесетих година двадесетог века, тачније крајем 1989.г. Библиотека је имала 51 активан огранак (књижнице) и то у: Дивчибарама, Горњем Таору, Миличиници, Горњим Лесковицама, Кланици, Рабровици, Беомужевићу, Јовањи, Стубу, Поћути, Голој Глави, Котешици, Бранковини, Голој Глави, Драчићу, Попучкама, Ваљевској Каменици, Горњој Грабовици, Попучкама, Ставама, Суводању, Бачевцима, Каменици, Совчу, Новом Насељу, Лелићу, Сушици...

У овим књижницама налазио се књижни фонд од 82.019 књига и опрема за смештај фонда (полице, столови и сл.). Од наведеног броја, 54.197 књига је било у власништву Библиотеке, а 27.882 у власништву наведених књижница.

Корени ове мреже почивали су на систему сеоских књижница, које су инсталиране још пре Другог светског рата.

Престанак рада ових огранака везује се за промене које су настале деведесетих година 20. века, али до данас није дошло до корекције у смислу обезбеђења услова да становништво које живи на овим подручјима добије могућност за равноправно коришћење права на информисање и коришћење других библиотечких услуга.

*Извор информација:

- Ваљевска библиотека 1868 – 2008: 140 година одрастања, 2008.

Иако је у прошлости имала велики број стационарних органака, Библиотека данас нема ниједан, нити поседује библиобус који би житељима ових насељених места омогућио коришћење услуга јавне библиотеке у месту становања.

Записник о надзору над стручним радом Библиотеке, бр. 12-1491/2, а који се односи на надзор изршен у септембру 2023.г. констатује да је проценат покривености насеља града мрежом јавних библиотека у обиму од 68,22%, што је далеко испод стандарда.

Закључак

- 1) Неопходно је хитно обезбедити услове за набавку библиобуса који би омогућио коришћење услуге јавне библиотеке у овим насељеним местима, што је законска обавеза. Набавка библиобуса, специјализованог возила, било би значајна уштеда у односу на трошкове отварања стационарних органака.**
- 2) Потребно је урадити истраживање о могућностима развоја мреже кроз отварање стационарних или покретних органака, што би директно утицало на повећање броја корисника и задовољавање потреба становника ових насељених места.**

3.2. КЊИЖНИ ФОНД

3.2.1. Стање фонда

- 1. Библиотека на крају 2023. располаже књижним фондом од 130.603 монографских публикација и око 19.230 јединице штампаних периодичних публикација (стручних часописа), односно око 400 наслова, као и два наслова електронских периодичних публикација (за коришћење у читаоници). Фонд периодичних публикација је смештен у Позајмном одељењу за одрасле, Дечјем одељењу, Завичајном одељењу и Одељењу стручне књиге. Наведени фонд периодичне грађе који је смештен у Одељењу периодичних публикација, редовно се пописује, али није обрађен. Други део чине завичајне периодичне публикације, смештене у Завичајном одељењу и одељењу посебних збирки, старе и ретке библиотечке грађе. Овај фонд има свој смештај, није обрађен, али је у току пописивање.**
- 2. Завичајни фонд на крају 2023. године садржи 6.753 монографских публикација. У завичајном фонду се налазе и два легата – легат професора Радослава Павловића, антропогеографа од 767 вредних књига, и специјалну збирку Десанке Максимовић коју чини 810 књига са посветама, које су песникињи поклањали светски и домаћи писци, уметници, научници и државници. У завичајном фонду се налазе и публикације са одредницом заштићен фонд, око 819 публикација, која су углавном добијена на поклон, а представљају ретке или јединствене примерке. Овај фонд је пописан и обрађен. Трећи важан сегмент завичајног фонда су издвојене целине, збирке књижне и некњижне грађе добијене на поклон од завичајних аутора и то професора Животе Филиповића, др проф. Слободана Ж. Марковића, Здравка Ранковића, публицисте и новинара и Бранка Пиргића, публицисте и библиотекара. У току 2023. године договорен је и преузет легат Миленка Радовића (књиге, намештај и други предмети), професора и историчара књижевности, некадашњег директора Библиотеке. Договорено је у 2023. години и преузимање легата књига Драгана Орловића, књижевног критичара и писца, некадашњег уредника културе у листовима и Телевизији Београд.**

- Библиотека поседује значајан некњижни фонд, збирке плаката, позивница, фотографија, каталога, завичајног карактера, који није пописан и обрађен.
3. Мултимедијалну грађу, као део некњижног фонда, чини и грађа на CD-у и то у обиму од 98 примерка CD и DVD-а.
  4. Корисницима су на располагању и три онлајн базе података, база Службеног гласника (1945 – 2021), база Просветног гласника (1945 – 2021) и база Делегације Европске уније у Србији.

Закључак

- 1) Библиотека располаже књижним фондом од 1,5 књига по становнику, што одговара стандарду од 1,5 књига по становнику подручја на коме Библиотека реализује своју активност.
- 2) Остварен резултат од 1,58 књига по становнику је бољи резултат од оствареног у 2022, што је у директној вези са повећањем средстава за набавку књига, а делимично и са смањењем броја становника у подручју на коме Библиотека обавља своју делатност.
- 3) Неопходно је да Библиотека годишње набавља 7.500 публикација, колико је прописано Правилником о националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности у Републици Србији, као минимум годишње принове за Библиотеку.
- 4) Библиотека је у 2023. години набавила 50 наслова периодичних публикација, куповином и поклоном, што је приближно захтевима садржаним у Правилнику о националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности у Републици, који прописује минимум од 50 наслова домаће и 2 наслова стране периодике, на годишњем нивоу.

ЗАКОНСКИ ОСНОВ ЗА ФОРМИРАЊЕ И ПОПУЊАВАЊЕ ФОНДОВА КАО АКТИВНОСТИ У ОКВИРУ БИБЛИОТЕЧКО-ИНФОРМАЦИОНЕ ДЕЛАТНОСТИ

Оснивање библиотеке, финансирање и обезбеђење услова за обављање библиотечко-информационе делатности, једина је законом дефинисана обавеза локалне самоуправе у области културе.

„Јединица локалне самоуправе обавезна је да оснује јавну библиотеку као установу и да обезбеди све потребне услове за њен рад“

(Закон о библиотечко-информационој делатности, Службени гласник Републике Србије бр. 52/11, чл. 14, став 1).

Потребни услови за рад библиотеке дефинисани су у Правилнику о националним стандардима за обављање библиотечко-информационе делатности, у којем је, поред осталог, дефинисано и питање услова и начина набавке књига за библиотеке и попуњавање књижних фондова и фондова периодике.

„Библиотечко-информациона делатност је делатност од општег интереса за Републику Србију“

(Закон о библиотечко-информационој делатности, Службени гласник Републике Србије бр. 52/11, чл. 2, став 1).

3.2.2. Попуњавање фондова - набавка књига и периодике

Током 2023. књижни фонд је увећан за 3.884 монографских публикација, од чега 1.326 - куповином, 1.169 публикација откупом Министарства културе РС, 1.193 су поклоњене публикације, 144 публикације као обавезни локални примерак и 52 примерака књига сопственог издања. Процена је да Библиотека на крају 2023. располаже укупним фондом од 130.603 примерака монографских публикација, које се налазе у фондовима Позајмног одељења за одрасле, Дечјег одељења, Одељења стручне књиге и Завичајног одељења.

У 2023. фонд периодике је увећан за 100 наслова часописа и 8 наслова штампе за одрасле и децу, односно 665 јединица часописа и 750 јединица дневних и недељних листова штампе. За фонд који се трајно чува обезбеђена су 3 три наслова, односно 151 јединица штампе.

Сада овај фонд има 19.230 јединица периодичних публикација (часописа и листова), односно преко 400 наслова.

Средства која су утрошена за набавку књига исказана су у економској класификацији 515121 – нематеријална имовина (Ексел табела у Финансијском извештају за 2021).

Средства која су утрошена за набавку периодичних публикација исказана су као део средства на ек.класификацији 426621 – материјал за културу (Ексел табела у Финансијском извештају за 2021).

а) Књиге

Попуњавање фондова куповином књига

Током 2023. купљено је укупно 1.326 монографских публикација. Куповина књига вршена је континуирано током 2023. Реализована је једна јавна набавка књига у другом кварталу.

Закључујемо да је у 2023. купљено 38 публикације мање него у 2022. години.

Попуњавање фондова преко откупа Министарства културе РС

Министарство културе Републике Србије спроводи откуп публикација од издавача сваке године, као меру културне политике и подршке библиотекама у Србији за квалитетније попуњавање књижних фондова. Сваке године Библиотека увећа свој фонд за значајан број капиталних публикација, публикација из области хуманистичких и друштвених наука, уметности и уметничког стрипа, што је изузетно значајно имајући у виду да је последњих година обим средстава за куповину, књига веома смањен.

Откуп Министарства културе РС омогућио је набавку 1.169 публикације у 2023. од чега се највећи број примерака односи на публикације за Дечје одељење.

Закључујемо да је преко откупа у 2023. набављен већи број публикација у односу на 2022. годину, укупно 38 публикација више.

Констатујемо да је преко откупа, средствима Министарства културе РС набављена грађа у вредности од 891.814,00 дин, што је за око 4,7% мањи обим номиналних средстава у односу на средстава за откуп у 2022. години.

Попуњавање фондова поклонима

Преко поклона је фонд монографских публикација увећан за 1.193 публикације. Исказани број поклоњених публикација односи се на поклоне грађана (старе књиге), поклоне аутора или издавача (нове књиге), а значајним делом на поклон Народне библиотеке Србије и Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ Београд.

Грађани поклањају старе књиге, које се након пријема прегледају и врши се селекција. Оне публикације које одговарају нашим потребама, обрађују се и уносе се у фонд, а остатак се поклања другим библиотекама у Колубарском округу. Одређене публикације се прослеђују у Народну библиотеку Србије. Напомињемо да се селекција врши на основу правила библиотечко-информационе делатности.

Истичемо да се наставља тренд поклањања старих књига од стране грађана, који сређују своје приватне библиотеке. Велики део понуђених публикација не задовољава елементарни критеријум за пријем (оштећена грађа углавном), али се сви поклони прегледају и тек онда се врши пријем поклона.

Закључак

- 1) У 2023. се водила редовна и детаљна евиденција поклона, монографских и других публикација и грађе, као и евиденција монографских публикација које је Библиотека поклањала другима, појединцима и правним лицима. Ова активност је установљена 2019. године, а резултати оваквог рада значајно утичу на тачност података о публикацијама и изворима у Библиотеци, потребним за вођење евиденција приликом стручне обраде публикација, а посебно су важни подаци који се евидентирају у вези грађе добијене за попуњавање завичајних колекција и као локални обавезни примерак.
- 2) Евидентирано је да смо у фонд монографских публикација, на основу поклона унели 88 примерка поклоњених монографских публикација мање него у 2022. години, што указује на тренд опадања поклона.

Приказ набавке књига у 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022. и 2023. по изворима набавке

Начин набавке	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Куповина	855	1.321	1.648	1.605	1.176	1.784	1.351	1.326
Откуп	1.367	1.288	1.344	1.559	1.498	1.310	1.131	1.169
Поклони	1.364	3.427	3.001	1.360	792	1.784	1.281	1.193
Сопствено издање	*	39	3	5	0	29	16	52
Размена	*	3	4	0	0	0	0	0
Обавезни примерак	*	2	1	7	94	178	78	144
Чланство (Српска књижевна задруга)	*	*	*	6	6	0	13	0
Укупно	3.586	6.080	6.001	4.542	3.566	5.085	3.870	3.884

* начин набавке није евидентирану у систему

Обим средстава оснивача опредељених за куповину књига у периоду 2008/2023. год:

Година	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Буџет	1700000	1500000	1600000	1500000	1.500.000	370.000	300.000	400.000	650.000	850.000	1.000.000	1.000.000	850.000	1.500.000	950.000	700.000
Донације							70.000	50.000								
Сопств. ср.							100.000									
Укуп. сред.	1700000	1500000	1600000	650000	1.500.000	370.000	470.000	450.000	650.000	850.000	1.000.000	1.000.000	850.000	1.500.000	950.000	700.000

Набавка монографских публикација у 2020, 2021, 2022 и 2023.г. приказана по одељењима и у укупном обиму

Начин набав	ПО 20 20	ПО 20 21	ПО 20 22	ПО 20 23	ПО 20 20	ПО 20 21	ПО 20 22	ПО 20 23	ПО 20 20	ПО 20 21	ПО 20 22	ПО 20 23	ПО 20 20	ПО 20 21	ПО 20 22	ПО 20 23	Укупно 2020	Укупно 2021	Укупно 2022	Укупно 2023
Куповина	555	661	816	730	237	329	111	105	374	763	424	438	10	11	13	5	1 176	1.784	1 364	1.326
Откуп Минист	645	500	361	335	435	367	427	272	401	422	431	513	17	21	12	49	1.498	1.310	1,131	1.169
Поклон	239	646	709	349	233	493	233	493	109	373	167	224	178	226	122	122	792	1.784	1,281	1.193
Сопс издање		5	3	8		1	2	7		9	2	13		14	9	23	0	29	16	52
Размен																	0	0		
Обав прим	20	2	3	5	33	31	0	6	5	0	2	3	36	173	73	130	36	178	78	144
Укупно по одељ	1.459	1.814	1892	1.427	971	1.193	723	888	889	1.590	1.026	1.240	241	488	229	329	3.566	5.085	3.870	3.884
По одељ	41%	36%	49%	37%	27%	23%	19%	23%	25%	31%	25%	32%	7%	10%	6%	8%	100%	100%	100%	100%

Попуњавање фонда монографских публикација у односу на извор финансирања у 2023.

Извор набавке	Број примерака	Удео у укупној набавци у 2022.
Средства оснивача	1.326	34,2 %
Откуп МКИ	1.169	30,1%
Поклон	1.193	30,7%
Обавезни локални примерка	144	3,7%
Сопствена издања	52	1,3%

Преглед попуњавање фонда монографских публикација у односу на извор финансирања у периоду 2017 – 2022.

Извор финансирања	Удео у ук.наб.* 2017	Удео у ук.наб.* 2018	Удео у ук.наб. 2019	Удео у ук.наб* 2020	Удео у ук.наб.* 2021	Удео у ук.наб.* 2022.	Удео у Ук. наб. 2023.
Средстава оснивача	22%	27%	35%	33%	35,1%	35,2%	34,2%
Откуп МКИ	21%	22%	34%	42%	26%	29,2%	30.1%
Поклон	56%	50%	30%	22%	35,1%	33,1%	30.7%
Обавезни локални примерка	1%	1%	1%	2,6%	3%	2%	1,3%

*Удео набавке у односу на укупно набавку у години.

Преглед обима средстава и броја примерака набављених кроз откуп МК у 2019, 2022, 2021, 2022. и 2023.

Откуп МК	2019	2020	2021	2022	2023
Средства у динарима		941.957,00	958.881,00	933.567,00	891.814,00
Број примерака	1.559	1.498	1.310	1.131	1.161
Удео у укупној набавци	34%	42%	26%	29,2%	30,1%

Закључак

- 1) Попуњавање фонда монографских публикација вршено је куповином, и то кроз поступак набавке и јавне набавке, затим кроз откуп Министарства културе РС, поклонима, обавезним локалним примерком и од сопствених издања.
- 2) Обим финансијских средстава која је оснивач определио за куповину књига у 2023. мањи је у односу на обим средстава у 2022. што је утицало и на број купљених примерака монографских публикација.

- 3) У укупној набавци књига за 2023. највеће учешће има набавка средствима оснивача, а дошло је до мањег повећања удела набавке кроз откуп, што прати тренд повећања ове категорије у последње три године.
- 4) Учешће оснивача у укупној набавци у 2023. је 34,2%, што представља смањење у односу на 2022.
- 5) Учешће поклона у укупној набавци је 2023. години прати тренд опадања.
- 6) Учешће обавезног примерка у укупној набавци је мање у 2023. У односу на 2022, али је уочена стабилног попуњавања завичајног фонда обавезним примерцима, што је резултат интензивирања сарадње са завичајним ауторима и издавачима, односно акције која је покренута у 2020. у циљу интензивног попуњавања завичајног фонда. Тренд повећања обавезног локалног примерка, забележен је у 2020, 2021. и у 2022.

б) Периодика

Фонд периодичних публикација на крају 2023. обухвата око 19.230 јединица (око 400 наслова), које се налазе у Одељењу периодике, Завичајном одељењу, Позајмном одељењу за одрасле и Дечјем одељењу.

Часописи купљени у 2023:

1. Пољопривредник, 22 броја
2. Кораци, четири свеске , бр. 1-12
3. Годишњак Библиотеке Матице српске, из 2020.
4. Поља, седам свески, бр. 537-543
5. Вести, гласило Библиотеке Матице српске, две свеске, бр. 125, 127
6. Крагујевачко читалиште, бр. 42
7. Глас осигураника, 12 бројева
8. Кораци, четири свеске, бр. 1-12
9. Савременик, четири свеске, бр. 318-329
10. Техника, пет свески, бр. 1-5
11. Књижевне новине, четири листа, бр. 1328-1335
12. Траг, четири свеске, бр. 71-74
13. Свеске, четири свеске, бр. 147-150
14. Шуме, три свеске, бр. 155-157
15. Багдала, две свеске, бр. 535-537
16. НУР, часопис за културу и исламске теме, бр. 83/84
17. Панчевачко читалиште, бр. 42
18. Београдски књижевни часопис, 6 свески, бр. 56-71
19. Борба, 12 листова
20. Елементи, четири броја, бр. 31-34

Укупно часописа: 20 наслова, 103 јединице

Часописи из поклона:

1. Златна греда, 19 свески, бр.173-176, 191-196, 210-211, 219-257
2. Књижевност и језик, бр.1, 2020.
3. Просвјета, бр. 174, 2023.
4. Лѐтопис српског културног друштва „Просвјета“, св. 26, 2023.
5. Наша реч, бр. 1732,1733,1737, 2023.
6. Нови темишварски весник: часопис Срба у Румунији, год. 9, бр. 21, 2023.
7. Књижевни живот: часопис за књижевност Срба у Румунији, бр.1 (187), 2023.
8. Банатски алманах, књ.13, 2023.
9. Ancient Warfare, vol.16, issue 3,
10. Medieval world, issue 6
11. Трибина библиотеке САНУ, год.11, бр.11, 2023.
12. Јужнословенски филолог, књ. 79, св.1, 2023.
13. Филолог, бр. 26, 2023.
14. Библиографија чланова САНУ, књ. 2, 2022.
15. Приступна предавања дописних чланова, књ.1, 2019.
16. Академске беседе, књ. 3, 2022.
17. Слово Ћирилово, год. 20, бр. 20, 2023.
18. Библиотекар, бр.1,2, 2023.
19. Укупно 511 бројева разних медицинских часописа – поклон др И.Триповића
20. Journal of criminology and criminal law= Ревииа за криминологију и кривично право, vol. 61, no.1, 2023.

Укупно часописа: 19 наслова, 40 јединица периодике

Поклон др Илије Триповића: 50 наслова, 511 јединица периодике

Завичајна периодика:

1. Бранковина, бр. 12-14, 2020/2021.
2. Повеља, бр. 1/2017
3. Србија, национална ревија, бр. 96/2023
4. Пруга, бр. 1120-1121
5. Годишњак, Пољопривредне школе Ваљево, 2022/2023.
6. Издавак: лист ученика пољопривредне школе, бр.16, 2023.
7. Наша реч: лингвистички часопис Ваљевске гимназије, бр. 3, 2023.
8. Гимназијалац, 2023.
9. Извештај, Ваљевске гимназије, 2022/2023.
10. Крагујевачко читалиште, бр. 55, 2023.
11. Са музиком на ти: часопис Музичке школе „Живорад Грбић“ Ваљево, бр. 2, 2023.

Укупно завичајне периодике: 11 наслова, 11 јединица

Одељење периодичних публикација у 2023. години обogaћено је за укупно 100 наслова часописа, односно, 665 јединица периодике.

По својој предметној структури највећи број набављених часописа припада области књижевности, односно групи 82, то су часописи: Траг, Багдала, Златна греда, Београдски књижевни часопис, Савременик плус, Бранковина, Поља, Кораци, Свеске, Књижевне новине затим следе стручни часописи из области билиотекарства: Вести, Гласило Библиотеке Матице српске, Библиотекар, Годишњак Библиотеке Матице српске, Крагујевачко читалиште и Панчевачко читалиште и нешто мало часописа из области различитих примењених наука: Пољопривредник, Шуме, Техника, Пруга...

Поред стручних часописа за Одељење периодике и за Позајмно одељење набавља се дневна (Политика, Блиц, Новости) и недељна штампа (НИН, Време, Напред) док се на Дечјем одељењу набављају недељници Политикин забавник и Напред. Нашим читаоцима доступна је дневна и недељна штампа у читаоници Музеја завичајних писаца. Набављени недељници НИН и Време се чувају на одељењу периодике, док се Политикин забавник чува на Дечјем одељењу, а локални недељник Напред се трајно чува на Завичајном одељењу.

Дневна штампа (набавка од априла 2023):

Политика, 183 броја

Блиц, 180 бројева

Вечерње новости, 183 броја

Недељна штампа, набавка од почетка 2023. године:

Нин, 50

Време, 50

Напред, 51

Политикин забавник, 53

Штампа која се чува: 3 наслова, 151 јединица периодике

Поред приказаног фонда за кориснике, Библиотека је претплаћена и на стручну литературу за текући рад запослених: Буџетско рачуноводство (24 броја годишње).

Библиотека је и у 2023. обезбедила за кориснике два електронска наслова периодичних публикација, базу Службеног гласника РС, у којој се налазе све периодичне публикације које су излазиле у периоду од 1945 – 2023, укупно 121 број, као и базу Просветног гласника који је излазио од 1945. Ове базе представља моћан извор информација, који се може претраживати у просторијама Библиотеке. Овај кутак носи назив „Службени гласник јавља“.

Закључак

- 1) Обим средстава за набавку периодике у 2023. години јесте увећан, али је набавка и даље испод стандарда који предвиђа набавку 50 на-**

слова домаћих периодичних публикација и два наслова иностраних публикација.

- 2) Одељење периодике у 2023. обogaћено је за 665 часописних јединица.
- 3) Библиотека је у 2023. и даље набављала углавном стучне часописе, али и најфреквентнија недељна и месечна издања.
- 4) Најзаступљенији су часописи из области књижевности, док недостају часописи и из других друштвено-хуманистичких наука, из уметности, природних и техничких наука, као и других научних области. Стручни часописи се у великој мери добијају као поклон, јер су финансирани уз подршку Министарства културе РС.

3.2.3. Обрт књижног фонда

Током 2023.године је издато 74.232 монографских публикација (књига), што је око 15% бољи резултат у односу на 2022.

Закључак

- 1) У 2023. је издато 5.795 публикација више него у 2022.
- 2) Остварени обрт је 0.57 од укупног књижног фонда.

3.3. РАД СА КОРИСНИЦИМА И ФОНДОВИМА

Укупан број регистрованих корисника у 2023. има тренд значајног повећања, посебно када се анализира услуга позајмице књига.

Укупан број корисника услуга у вези са књигом у 2023. је био 29.279, што је за 5.336 појединачних долазака корисника више у односу на 2022. годину, односно око 22% је бољи резултат од претходно оствареног.

Укупан број долазака корисника у Библиотеку је 42.800, што се односи на све услуге које пружамо – позајмица публикација, посета културним програмима и коришћење читаонице.

Библиотека је радила током целе године, а рад се одвијао уз примену посебних мера које су прописане уредбама, препорукама и правилницима, а који су се односили на заштиту здравља запослених и корисника у условима пандемије корона вируса.

Библиотека је током 2023. пружала услуге следећим корисницима:

- корисници књига – позајмица ван библиотеке
- корисници међубиблиотечке позајмице
- корисници којима је пружена информација у вези са изградом семинарски, матурских и других истраживачких радова;
- корисници телефонских или онлајн информација у вези са књигом и позајмицом
- корисници којима су пружене друге информације
- корисници којима су пружене друге информације телефоном
- остали корисници програма у Библиотеци (Музеј завичајних писаца и Клуб младих)

Запослени у овим одељењима свакодневно су обављали позајмицу, раздуживање и резервацију монографских публикација на захтеве корисника, упис нових чланова, информисање кориснике о публикацијама и изворима информација за њихове потребе, пружали су помоћи при избору литературе за читање, израду семинарских, матурских, дипломских и других радова, пружали су информације у вези књиге или других извора телефоном или електронском поштом, старају се о фонду (враћају публикација у фонд, комуницирају са корисницима ради враћања позајмљених публикација – тзв. опомене) и друге текуће послове.

Напомињемо да услуге Библиотеке не користе само учлањени корисници, већ и други грађани за задовољавање својих информативних, образовних, културних потреба. За појединачне захтеве корисника за информације у вези са књигом или одређеним изворима, контакти и слично, а које за кориснике обављају библиотекари и књижничари, не захтевамо учлањавање у библиотеку.

а)Рад са корисницима у Дечјем одељењу

Услуге Дечјег одељења током 2023. користило је 17.147 корисника. Најзаступљеније су услуге позајмице.

Преглед услуга и корисника Дечјег одељења упоредно 2019, 2020, 2021, 2022. и 2023.г.

Корисници/услуге	2019	2020	2021	2022	2023
Укупно корисника	16.470	8.130	8.706	13.524	17.147
Укупно чланова	9.899	6.232	6.983	9.109	10.470
Број издатих књига	19.653	12.153	14.887	22.185	26.836
Број редовних чланова	3.503	2.708	3.376	4.533	4.993
Предшколци	2.320	1.390	1.772	2.327	2.539
Прваци	749	400	351	694	958
Колективни чланови	1.623	460	20	37	551
Корисници са позајмног одељења	1.695	1.253	1.460	1.488	1.379
Број корисника без задужења	1.846	1.181	1.234	1.494	1.893
Број крисника читаонице	3.292	767	265	1.609	2.145
Број уписаних чланова (редовних)	435	408	438	541	518
Број уписаних предшколаца	122	36	86	117	124
Број уписаних првака	123	22	34	62	70
Број колективно уписаних чланова(од II раз. до VIII раз.)	218	37	14	47	185
Број корисника других услуга и давања информација	1.250	886	1.114	1.389	1.831
Број корисника штампе	293	58	45	155	510
Број учесника радионица	1.736	171	304	1.262	2.191

Обрада фонда у COBISS-у	390 књиге 342 записа	186 књига 153 записа	145 књига 107 записа	86 књига 54 записа	276 записа 429 књига
Број књига за копирање	29	5	2	10	19
Број укоричених књига	/	12		/	/
Број отписаних књига	/	97	494	/	/
Број опомена	/	158	102	85	109

Дечје одељење је реализовало програме за децу до 14 година, у циљу промоције читања и анимирања деце и родитеља за коришћење библиотечких услуга. Одржавни су циклуси:

- „Од читања се расте“,
- „Весела средa“,
- „Креативни четвртак“,
- „Зимовање у библиотеци“,
- „Читалачки клуб за основце“,
- Новогодишње радионице и акција „Јелака жеља“,
- Акција колективног учлањења у библиотеку,
- Драмско-рецитаторски и други сценски програми.

Посебно истичемо нову програмску активност на Дечјем одељењу, која је установљена у 2023. години, Фестивалчић драмско-рецитаторског стваралаштва „Десанка Максимовић“, у оквиру које су одржана 3 програма са 150 учесника, деце основношколског узраста.

Укупно су реализована 83 појединачна програма, на којима је забележено 2.191 учесника, деце до 14 година:

Дечје одељење је реализовало или подржало реализацију следећих активности:

- Акција колективног учлањења деце из Удружења за церебралну парализу је реализована на основу Протокола о сарадњи између Библиотеке и Удружења.
- Еколошка акција прикупљања папирних кутија од цигарета које се касније рециклирају, а у сарадњи са организацијама из Београда.
- Хуманитарна акција „Чепом до осмеха“ реализује се у Библиотеци, која прикупља и организаторима предаје прикупљени материјал.
- Акција „Слаткиш за мог другара“ чију смо реализацију подржали у Библиотеци и активно учествовали.
- Помоћ корисницима грађе из Завичајног одељења, претраживање, информације, фотокопирање, издавање и сл.
- Школица глуме и кулуре говора, коју води Катарина Вићентијевић, организује се у Библиотеци, а њихов рад у оквиру установе координирају запослени на Дечјем одељењу.

Дечје одељење је смештено у истом објекту са управом Библиотеке, тако да запослени на овом одељењу редовно воде архиву, баве се формирање и сређивањем архивске грађе и друге важне административне послове, јер Библиотека нема посебну службу, ни друго стручно лице које би радило послове из домена административних, правних и сличних послова. Овај

посао се може сматрати засебним сегментом и који би могло обављати посебно одељење, имајући у виду обим и значај овог посла.

Запослени на Дечјем одељењу, као посебно задужење, воде евиденцију о вестима и објавама о Библиотеци.

Запослени на Дечјем одељењу, као посебно задужење, воде евиденцију о поклонима које Библиотека добија и онима које даје другима (појединцима и установама).

Стручне послове на Дечјем одељењу су: Оливера Миловановић и Маријана Тимотић, књижничари, Жељка Гаврић, Милица Премовић и Ђорђе Милинковић, дип. библиотекари.

Закључак

1. У 2023. је на Дечјем одељењу дошло до повећања броја корисника, броја чланова и услуга у односу на 2022, што представља резултат изузетног рада са овом категоријом корисника.
2. Реализована су 83 програма за децу, од чега је највећи број радионица, што је директно утицало на број корисника.
3. Ангажован рад са децом током 2023. године омогућио је повећање броја чланова. Повећан је број чланова из редова предшколаца и првака, авпосебно је увећан број чланова који су колективно учлањени, што указује на значај сарадње са школама.
4. Потребно је интензивирати рад са образовним институцијама у циљу повећања броја читалаца.

б) Рад са корисницима у Позајмном одељењу за одрасле

Услуге Позајмног одељења током 2023. користило је око 14.457 корисника. Најзаступљенији су корисници услуга у вези са књигом (позајмица)

Преглед броја корисника и услуга у 2019, 2020, 2021, 2022. и 2023. г.

Корисници/услуге	2019	2020	2021	2022	2023
Укупан број услуга	20.694	14.103	11.961	14.457	14.929
Број учлањења	1.309	985	1.100	1.130	1.207
Број издатих књига	45.556	37.307	34.989	42.407	42.576
Број враћених књига	41.955	32.634	28.841	37.723	37.612
Мушки корисници	3.915	3.179	3.354	3.823	4.140
Женски корисници	13.736	10.924	8.607	10.634	10.789
Број датих информација	57.787	40.660	35.320	43.790	48.495
Број укоричених књига	140	10	0	0	*

Запослени на Позајмном одељењу за одрасле су током 2023, осим рада са фондом, обављали и друге важне послове у циљу унапређења комуникације са корисницима, промоције књиге и читања, реализујући различите акције:

- Акција бесплатног учлађења здравствених и нездравствених радника у библиотеку, а на основу Протокола о сарадњи са Домом здравља и Протокола о сарадњи са Општом болницом Ваљево.
- Акција „Најмање једна“ током манифестације „ВООКа у Дворишту“ и након њеног завршетка, у циљу прикупљања књига за будуће огранке.
- Акција „Питај библиотекара“ у циљу приближавања фонда корисницима и промоције читања.
- Организација културних програма Библиотеке за одрасле кориснике и децу.

Запослени на Позајмном одељењу за одрасле, са посебним задужењем, раде послове припреме за набавке и јавне набавке књига, у смислу истраживања издавачке продукције и извештавања о стању на тржишту, обезбеђујући валидне и важне информације за Комисију за јавне набавке.

Стручне послове на Позајмном одељењу за одрасле са читаоницом обављали су: Гордана Грачанин, књижничар, Катарина Јосовић, Лепа Свиленковић и Иван Базрђан, дипл. библиотекар.

Закључак

- 1) Број корисника у Позајмном одељењу у 2023. није више у опадању, бележи се благ и постепен раст број чланова.
- 2) Најбројнији су и даље чланови женске популације, и то три пута у односу на мушку популацију. Најбројнији су чланови старости од 30 до 60 година (34%), затим чланови до 30 година (42%), а најмању бројност бележе чланови категорије 60+ (24%).
- 3) Број корисника читаонице није евидентиран у 2023. због престанка рада читаонице у овом одељењу због недостатка простора. Постојећи простор користи се за смештај полица за књиге, у недостатку другачијег вида унапређења просторних капацитета

в) Рад са корисницима у Одељењу стручне књиге

Корисници Одељења стручне књиге су средњошколци, студенти, специјализанти и други истраживачи. Укупан број корисника овог одељења је био 3.780, а издато је 4.720 публикација

Читаоница у Одељењу стручних публикација радила је са корисницима у читаоници, за разлику од периода пандемије, када корисници нису могли користити читаоницу, у којој има 22 читалачка места, 15 рачунара и пружа добре услове за учење. Основни недостатак је недовољан број места за све заинтересоване кориснике.

Стручне послове на Одељењу стручне књиге, у вези са фондом и корисницима, обављали су Данијела Падејски дипл. библиотекар, Бранка

Јовић, дипл. библиотекар саветник, Слађана Ликнић, дипл. библиотекар, Ирена Карадаревић, дипл. библиотекар и Иван Раденковић, књижничар.

Закључак

- 1) Захтеви корисника превазилазе постојеће капацитете Одељења стручних публикација.**
- 2) Корисници углавном користе своју литературу за учење. Библиотека поседује добар фонд стручних и периодичних публикација, зато је потребно радити више на сезибилитацији корисника за коришћење ових фондова.**

а) Рад са корисницима у Завичајном одељењу

Завичајно одељење у редовним условима пружа услуге корисницима без могућности позајмице ван Библиотеке. Позајмљене књиге се користе у читаоници Дечјег одељења, јер не постоји читаоница Завичајног одељења. Осим позајмице у читаоници, корисницима се пружа помоћ у проналажењу информација о изворима и грађи за израду различитих радова и истраживања. Услуга давања грађе за фотокопирање је честа, због правила да се грађа из овог фонда не може издавати на коришћење ван Библиотеке.

Најчешћа услуга овог одељења је позајмица периодичних публикација, пре свега листа „Напред“, због чега се у претходном периоду, у последње три године посебно, радило на дигитализацији ових листова и постављање на сајт у оквиру дигиталне библиотеке.

Због учесталих захтева студената и других истраживача, у изузетним случајевима, вршено је фотокопирање одређених текстова из публикација.

Током 2023. настављена је започета реорганизација простора завичајног одељења у циљу максималног искоришћења постојећих капацитета, а потом и унапређења услова за рад. Током 2023. у оквиру овог одељења се интензивно радило на:

- попуњавању завичајног фонда књигама и некњижном грађом, пре свега недостајућим примерцима обавезног локалног примерка, а потом и некњижном грађом;
- одржавани су састанци са ауторима, издавачима, појединцима, институцијама и организацијама у циљу обуке за достављање грађе, локалног обавезног примерка, за завичајне збирке;
- вршено је истраживање у циљу прикупљања информација за израду пројекта чија је реализација утицала на унапређење рада и услова у Завичајном одељењу;
- извршено је истраживање и анализа фонда у циљу припреме грађе за дигитализацију;
- спроведене су активности у циљу анализе стања старе и ретке библиотечке грађе и њихове заштите од пропадања;
- обезбеђена су средства од Министарства културе и набављени су специјални уређаји за мерење влаге и температуре, овлаживачи и

одвалживачи. Уређаји се користе за потребе заштите фонда и унапређење услова за чување.

- вршено је сређивање завичајних периодичних публикација за инвентарисање и измену смештаја, јер ова грађа до сада није ни пописана, ни обрађена ;
- обезбеђена је грађа завичајних аутора, у смислу прибављања посебних колекција које су поклоњене од наследника завичајних аутора, као и документације која ће омогућити да се регулише правни статус ове грађе и власништва Библиотеке;
- Музеј завичајних писаца су користиле и друге организације за своје потребе, као што су „Клуб Арс-нова“, „АРТ група АКТ“, Европски покрет, Удружење мултиплексклерозе, Каритас, Јазас, Удружење „Бели Повлен“, Црвени крст Ваљева, Дијалогнет, Друштво за церебралну парализу Ваљево.

У току 2023. године преузет је легат Миленака Радовића, истакнутог интелектуалца и некадашњег директора Библиотеке. Легат садржи изузетан фонд књига (монографских публикација и периодике), намештај и друге предмете. Други легат, којим ће Библиотека обогатити свој завичајни корпус, договорен је са породицом Драгана Орловића, књижевног критичара, новинара и уредника РТС-а и „Новости“. Током године вршена је допуна легата Бранка Пиргића, који је преузет ранијих година.

Стручне послове у Завичајном одељењу обављали су: Виолета Милошевић, дипл. виши библиотекар и директор, док су послове у вези позајмице ове грађе обављали запослени са Дечјег одељења.

Закључак

- 1) Простор у коме се тренутно налази завичајни фонд је недовољан за квалитетан смешта грађе.
- 2) Простор за чување грађе која припада овом фонду, пре свега старе и ретке књиге, затим заштићеног фонда, периодичних публикација - недовољан је и неадекватан.
- 3) Услови за смештај опреме, рачунара за кориснике, опреме за скенирање и фотокопирање грађе – не постоје.
- 4) Услови за допуну полица за смештај грађе не постоје, као ни услови за смештај опреме за некњижну грађу.
- 5) Завичајно одељење нема своју читаоницу, што представља велики проблем за рад са овим корисницима.
- 6) Завичајно одељење нема простор за смештај 6 легата значајних завичајних оставилаца.

д) Рад са корисницима у Одељењу периодичних списа

Библиотека поседује веома богат фонд периодичних публикација, а грађу чине стручни часописи из различитих области, као и штампа (дневни, недељни, полумесечни и месечни листови). Нажалост, овај фонд је недовољно коришћен,

а може бити значајан извор информација за студенте и остале научне раднике, посебно из области књижевности.

Стручне послове, инвентар и смештај, на Одељењу периодичних публикација обављала је Ирена Карадаревић, дипл. библиотекар. Због недовољног броја стручних радника и чињенице да се ова одељења налазе у истом простору, на издавању публикација за копирање радили су остали запослени на Одељењу обраде и стручне књиге.

Током 2023. године вршено је инвентарисање серијских публикација и то:

1. Инвентарисао је затечених, обрађених у COBISS бази 12 наслова ван легата Радослава Павловића, а од којих је до сад 5 морало бити преправљено у целости (Браничево, Градина, Градац, Библиотекар и Београдски књижевни часопис)

2. Легат Радослава Павловића- периодика

1. Геолошки анали Балканског полуострва
2. Прилози за књижевност, језик, историју и фолклор 16 годишта
3. Зборник за народни живот и обичаје Јужних Словена 2 годишта
4. Историски часопис: орган Историског института САН 3 годишта
5. Гласник етнографског музеја у Београду 1 годиште
6. Врањски гласник, 2 годишта
7. Наша прошлост: часопис Историјског архива и Друштва историчара среза Краљево, 1 годиште
8. Гласник Српског географског друштва, 34 годишта
9. Старице Српског археолошког друштва, 6 годишта
10. Етнолошки преглед, 1 годиште
11. Гласник Историског друштва у Новом Саду, 1 годиште
12. Зборник радова Етнографског института, 7 годишта
13. Српски књижевни гласник, 1 годиште
14. Геолошки анали Балканског полуострва, 8 годишта
15. Народна старина, 11 годишта
16. Гласник Југословенског професорског друштва, 2 годишта
17. Гласник Етнографског института САН, 15 годишта
18. Старине, 4 годишта
19. Споменик, 9 годишта
20. Гласник/Историјски архив Ваљево, 2 годишта
21. Геолошки анали Балканског полуострва, 8 годишта
22. Гласник професорског друштва, 1 годиште
23. Архивски алманах, 1 годиште
24. Возућица: глас српског народа, 1 годиште
25. Здравље, 1 годиште
26. Коло: књижевни и научни лист, 5 годишта
27. Удрим: гласило удримског краја, 1 годиште
28. Споменик/САНУ/ Одељење друштвених наука, 4 годишта
29. Глас омладине, 3 годишта
30. Анали историјског института у Дубровнику, 1 годиште
31. Братство, 3 годишта
32. Зборник за етнографију и фолклор Јужне Србије и суседних области, 1 годиште

33. Глас Српске краљевске Академија. Други разред, 3 годишта
34. Споменик/ Српска краљевска академија, 2 годишта
45. Гласник српског ученог друштва, 4 годишта
46. Гласник српског ученог друштва: други одељак, 2 годишта

Инвентарисана је у COBISS бази током 2023. и остала периодика, укупно 13 наслова, 279 годишта, 1014 бројева:

1. Библиотекар, 55 годишта
2. Багдала, 44 годишта
3. Детињство, 6 годишта
4. Градац, 37 годишта
5. Еразмо: годишњак за холандску и фламанску књижевност, 3 годишта
6. Балканис: ревија за културе, 2 годишта
7. Лепа Србија: часопис за гео-поетику, истраживање традиције и културе живљења, 1 годиште
8. Београдски књижевни часопис, 17 годишта
9. Златна греда, 23 годишта
10. Браничевски светионик, 1 годиште
11. Градина, 32 годишта
12. Браничево, 37 годишта
13. Елементи, 9 годишта

Инвентарисано у књизи инвентара (од броја 5163 до 5335): 38 наслова, 172 годишта, 373 броја

Закључак

- 1) Број корисника у овом одељењу променљив је и тешко мерљив.
- 2) У 2023. један стручни радник је похађао обуку за инвентарисање периодичних публикација, што је омогућило да се после дужег времена започне стручно сређивање овог фонда.
- 3) Корисници недовољно користе овај фонд из више разлога, а највише због тога што овај фонд није посебно издвојен, односно, не постоји простор за смештај фонда, ни читаоница за кориснике периодике
- 4) Фонд периодике је и даље невидљив за кориснике, не може се претраживати и позајмљивати.
- 5) Простор у коме је смештен фонд периодичних публикација је недовољан и неадекватан, што је дугогодишњи и озбиљан проблем који утиче на стање и развој овог сегмента рада.

ђ) Посетиоци културних програма као корисници услуга Библиотеке

Библиотека је у току 2023. години континуирано организовала самостално или учествовала у великом броју других, на нивоу града организованих, програма и манифестација. Посебно треба истаћи манифестације „ВООКа у дворишту“, „Завичајни књижевни агапе“, конкурс за откуп документарних

фотографија „Слике града 365“. Библиотека је и ове године доделила награду „Љубомир П. Ненадовић, за најбољу путописну књигу на српском језику и организовала свечанудоделу награде „Десанка Максимовић“.

Важно месту у раду Библиотеке у 2023. години представљао је Музеј завичајних писаца, у коме су организоване бројне изложбе и други културни садржаји. Овај простор, поред сталне поставке посвећене завичајним великанима, користи се за све друге културне програме, а у току дана служи и као читаоница за штампу.

Организовање изложби у Музеју завичајних писаца допринело је повећању броја посетилаца, интензивирало контакте са медијима и другим институцијама у Ваљеву и Србији, што значајно утиче на публицитет и значај основне поставке и Библиотеке.

У Музеју завичајних писаца организовано је у 2023. години 9 изложби, 7 догађаја, 2 семинара и 2 трибине. Укупан број посетилаца обих програма је био 5.207.

Закључак

- 1) Укупан број корисника услуга је у директној вези са организацијом културних програма.**
- 2) Евидентирано је велико интересовање за програме у Музеју завичајних писаца, а укупан број посетилаца (5.207) је најбољи резултат од отварања овог простора.**

е) Корисници услуга међубиблиотечка позајмице

За потребе корисника, Библиотека је у 2023. наручила 40 књига путем међубиблиотечке позајмице, а на позајмицу другим библиотекама послала је 19 књига, укупно 59 позајмица омогућило је корисницима да дођу до жељених публикација.

У 2023. смо за потребе наших корисника наручивали књиге путем међубиблиотечке позајмице. Највише из Народне библиотеке Србије (17) и Универзитетске библиотеке „Светозар Марковић“ (8), из Народне библиотеке Ужице (2), Градске библиотеке Лајковац (3), Народне библиотеке Осечина (3), Библиотеке „Браћа Настасијевић“ Горњи Милановац (1), Универзитетске библиотеке Крагујевац (1), Библиотеке „Милован Глишић“ Мионица (2), Народне библиотеке Крушевац (3).

Наше библиотека је слала на позајмицу књиге у друге библиотеке - Универзитетску библиотеку „Светозар Марковић“ (2), Народну библиотеку Србије (2), Градску библиотеку Лајковац (2), Библиотеку Вуковог краја Лозница (1), Градску библиотеку Љиг (6), Народну библиотеку „Илија М. Петровић“ Пожаревац (2), Библиотеку „Божидар Кнежевић“ УБ (1), Универзитетску библиотеку „Никола Тесла“ Ниш (1), Библиотеку „Влада Аксентијевић“ Обреновац (1) и Библиотеку „Димитрије Туцовић“ Лазаревац (1)

Стручне послове у вези са међубиблиотечком позајмицом обављала је Бранка Јовић, дипл. библиотекар саветник, а у њеном одсуству и Данијела Падејски, дипл. библиотекар.

3.4. COBISS (КОРПОРАТИВНИ ОНЛАЈН БИБЛИОГРАФСКИ СИСТЕМ)

Библиотека у Ваљеу је чланица COBISS система са још 260 библиотеке у Србији. Овим системом руководи Народна библиотека Србије преко Националног ВБС центра. Као чланица, Библиотека учествује у изградњи система узајамне каталогизације са централним електронским каталогом и мрежом библиотека. Овај моћан библиотечко-информациони систем омогућава претраживање и информисање корисника, непрекидно, 24 сата. Тренутно, српски узајамни каталог COBISS.SR садржи 3.924.161 библиографских записа. Читаоци могу преко интернета да претражују фондове свих библиотека у систему, са било које тачке приступа и да добију информацију о траженој публикацији, без обзира у којој се библиотеци налази.

На крају 2023.г. COBISS база Библиотеке COBISSMBVA (акроним Библиотеке у систему) садржи 83558 записа, тј. 137.651 примерак књиге је видљив у систему COBISS.

Прелазак на каталогизацију с нормативном контролом у COBISS.SR је начињен 2019. Каталогизатори наше библиотеке су до сада креирали 649 записа у нормативној датотеци личних имена и назива корпорација – CONOR.SR.

У протеклој години урађено је укупно 3.043 записа тј. 3.985 библиотечких јединица у бази наше библиотеке COBISSMBVA. Од тога нових преузетих записа је 2.488, нових креираних записа је 271, а поново ажурираних и допуњених записа је 284. Вршена је корекција постојећих записа у сва три електронска каталога – редакција у ауторском и предметном каталогу и рекласификација у стручном каталогу.

Обрађене су приновљене књиге путем куповине, поклона и Откупа Министарстава културе за Позајмно, Научно, Дечје и Завичајно одељење. Нових књига је урађено укупно 3.942 (од овог броја 11 јединице је некњижне грађе – CD/DVD), а рађена је и ретроспективна обрада књига из постојећег фонда – (43 јединице).

Број новокреираних записа у бази се повећао и сада износи 1.560, тј. 2193 примерака књига којих није било у узајамном каталогу, што би био наш допринос попуњавању централног електронског каталога. У питању су примерци књига које поседује само наша библиотека, од библиотека у COBISS систему. То су углавном књиге у малом тиражу, или ретке и старе. А понекад су у питању неажурност појединих издавача који не раде CIP (каталогизацију у публикацији), тако да нема адекватног трага да књига постоји, у библиотечком смислу.

Радам у COBISS систему наш стручни електронски каталог је увећан за 1156 јединица (одредница је број по УДК систему). Предметни електронски каталог у прошлој години смо допунили са 982 јединице (одредница је реч која означава предмет којом се књига бави). Електронски каталог на наслов добио је нових 780 јединица (одреднице су наслов дела, наслов оригинала, хрбатни наслов или наслов који креира сам каталогизатор).

Рад у COBISS	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Укупано записа COBISSMBVA	47.720	55.435	64.613	69.180	72.541	74.969	77.863	80.799	83.558

Урађено записа	6.880	11.735	13.298	5.539	4.367	2.728	3.716	3.448	3.043
Обрађене књиге	9.756	15.688	15.212	6.554	6.159	3.431	4.570	4.313	3.985
Нове књиге	3.710	3.722	4.916	4.281	4.549	3.221	4.216	3.992	3.942
Ретроспективна обрада/књиге	6.046	11.966	10.296	2.273	1.610	210	354	321	43
Преузети записи	5.100	7.645	9.094	4.439	3.317	2.428	2.894	2.680	2.488
Ажурирани и допуњени записи	1.755	4.054	4.105	965	1.006	156	624	512	284
Новокреирани записи	25	36	99	135	44	144	195	256	271

Стручне послове на Одељењу обраде обављали су: Бранка Јовић, дипл. библиотекар саветник, Данијела Падејски дипл. библиотекар и Слађана Ликнић, дипл. библиотекар, задужене за послове каталогизације у систему COBISS.

Послове, у домену физичке обраде монографских публикација, обављали су стручни радници из других одељења и то: Катрина Јосовић и Слађана Ликнић, Ђорђе Милинковић, дипл. библиотекар.

Закључак

- 1) Рад на пословима електронске обраде је од велике важности и обезбеђује савремен начин рада са фондом и корисницима.
- 2) Уз подршку COBISS-а Библиотека је обезбедила могућност свим корисницима да 24 сата могу приступати бази, претраживати и користити услуге Библиотеке. Услуга резервације, продужавања резервације и претраживања фонда је могућа онлајн у сваком тренутку.
- 3) У току 2023. године још један стручни радник је задужен за послове обраде, а у циљу припреме за одлазак једног запосленог у пензију, како би се одржао континуитет и ефекат рада у овом одељењу.

3.5. СТАРА И РЕТКА БИБЛИОТЕЧКА ГРАЂА

На основу Закона о старој и реткој библиотечкој грађи (Сл. гласник РС бр. 52/11) и Решења Министарства културе и информисања РС о одређивању библиотека које обављају послове од општег интереса (Сл. гласник РС бр.14/13), Библиотека је проглашена за заштитара старе и ретке библиотечке грађе и обавља поверена јавна овлашћења, старајући се о културном наслеђу од изузетног значаја за Републику Србију.

У новембру 2014. добили смо свој акроним и приступну шифру Електронском регистру Старе и ретке библиотечке грађе. У 2015. приступило се обједињавању старе и ретке књиге из наших фондова. Прво су делимично издвојене старе књиге из Одељења стручне књиге и њима припојене књиге које су се налазиле у Завичајном одељењу. До сада је урађена каталожка обрада и класификација у нашу COBISS базу за 60 књиге, односно, наша база је увећана за 6 записа; унети су подаци у Централни електронски регистар; унети су подаци у Електронски регистар Библиотеке, урађена је физичка обрада књига, с тим што су печати стављени само на полеђину насловне стране, због старости

папира. Константовано је стање сваке књиге и то и подаци о белешкама и потписима у књигама, унети су у каталошки опис и у електронски регистар.

У Централни електронски регистар и у електронски заједнички регистар Библиотеке унето је 28 књига из библиотека Црквене општине Ваљево (Храма Пресвете Богородице).

У току 2023. године извршен је преглед библиотеке манастира Ћелије, а на позив је преглед извршила Виолета Милошевић, виши дипл. библиотекар. Константовано је стање фонда, смештај и физички изглед и предложено је сређивање фонда у складу са библиотечким правилима. Мере су предложене у циљу обезбеђења заштите публикација од пропадања, али и вођења инвентара и евиденција које треба радити у наредном периоду.

Стручне послове у вези са старом и ретком библиотечком грађом и њеном заштите обављале су:

- Стручна обрада публикација и вођење Регистра старе и ретке библиотечке грађе: Бранка Јовић, дипл. библиотекар саветник
- Координатор послова заштите библиотечке грађе, евиденције и истраживања на терену: Виолета Милошевић, виши дипл. библиотекар.

3.6. МАТИЧНЕ ФУНКЦИЈЕ И СТРУЧНА УСАВРШАВАЊА

Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ обавља послове надзора над радом општинских, школских и специјалних библиотека у Колубарском округу. Надлежност Матичне библиотеке регулисана је и одвија се на основу важећег Закона о библиотечно-информационој делатности и на основу подзаконских аката донетих на основу овог закона. Активности које су предвиђене годишњим планом, одобрене и финансиране од стране Министарства културе и информисања Републике Србије, реализују Виолета Милошевић, директор матичне библиотеке и Ружица Дамњановић, руководилац Матичне службе.

Планирање и извештавање

- У 2023. су израђена документа:
  - Извештај о реализацији матичних функција у 2022.
  - Предлог Плана матичних функција за 2023.

Извештај је достављен Народној библиотеци Србије и Министрству културе РС, а Предлог плана матичних функција за 2023. је достављен Министрству културе РС.

У току 2023. године извршено је укупно 17 надзора.

Стручни надзори

- У 2023. су извршена 4 стручна надзора у општинским библиотекама:
  1. Библиотека «Радован Бели Марковић» Лајковац 1.11.2023.
  2. Народна библиотека Осечина 6.12.2023.
  3. Библиотека «Милован Глишић» Мионица 8.12.2023.
  4. Градска библиотека «Божидар Кнежевић» Уб 27.12.2023.
- Извршено је 13 стручних надзора у школама и то:
  - 1) Економска школа Ваљево 13.02.2023.
  - 2) Основна школа «Миле Дубљевић» Лајковац 28.02.2023.

- 3) Техничка школа УБ и Гимназија «Бранислав Петронијевић» УБ (заједничка библиотека) 13.03.2023.
- 4) Основна школа «Војвода Живојин Мишић» Рајковић 22.03.2023.
- 5) Основна школа «Димитрије Туцовић» Јабучје 5.04.2023.
- 6) Основна школа «Милош Марковић» Доње Лесковице 25.05.2023.
- 7) Прва основна школа Ваљево 18.09.2023.
- 8) Основна школа «Прота Матеја Ненадовић» Бранковина 6.10.2023.
- 9) Основна школа «Нада Пурић» Ваљево 11.10.2023.
- 10) Основна школа «Свети Сава» Памбуковица 12.10.2023.
- 11) Основна школа «Здравко Јовановић» Поћута 19.10.2023.
- 12) Основна школа «Сестре Илић» Ваљево 11.12.2023.
- 13) Средња школа «17. септембар» Лајковац 25.12.2023.

Надзор је спровела Ружица Дамњановић, дипл. библиотекар (Матична служба).

Надзори су обухватили услове за рад и развој библиотечно-информационе делатности, у складу са законима и подзаконским актима.

Након обављених надзора, урађени су записници у којима је констатовано стање и предложене мера за унапређење библиотечно-информационе делатности у датој библиотеци и прослеђени руководству библиотеке у којој је извршен стручни надзор, локалним самоуправама и Народној библиотеци Србије, а на крају календарске године извештај је прослеђен и Министарству културе Републике Србије, које врши надзор над јавним овлашћењем и повереним матичним пословима.

Стручна усавршавања запослених

1. Обука запослених за рад у систему Cobiss – Преузимање записа и фонд (2 стручна радника)
2. Обука запослених за рад у систему Cobiss – Каталогизација (2 стручна радника)
3. Обука запослених за рад у систему Cobiss – Серијске публикације (1 стручни радник)

Акредитовани семинари одржани у Матичној библиотеци «Љубомир Ненадовић» Ваљево

1) *„Библиотечка статистика и њено вођење у складу са националном законском регулативом и међународним ISO стандардима за библиотечку статистику – База Мрежа библиотека Србије“*, аутори и реализатори Народна библиотека Србије и НБ „Стефан Првовенчани“ Краљево, присуствовало 30 библиотекара Колубарског округа јавних и школских библиотека

2) Ауторско право у библиотечно-информационој делатности : дигитализација и дела непознатог или недоступног носиоца права, аутори и реализатори УБ «Светозар Марковић» Београд, присуствовало 13 стручних радника Колубарског округа

Стручни скупови којима су присуствовали стручни радници Матичне библиотеке:

- 1) "Дани крагујевачке књиге", Народна библиотека «Вук Караџић» Крагујевац, 9.2.2023 (1 учесник у својству предавача).
- 2) Стручни скуп „Значење и трајање матичности: заједнички темељи у региону“, НБС, Београд, 20. и 21.04.2023. (2 учесника)
- 3) IV међународна конференција библиотекара, архивиста и музеалаца „Библиотеке, архиви и музеји у контексту програма заштите, промоције и приближавања културне баштине широј јавности, садржана у Европским смјерницама за сарадњу библиотека, архива и музеја – ЕУ Агенда 2030 за одрживи развој“, Цетиње, мај 2023. (1 учесник у својству излагача).
- 4) Библионет 2023. „Деца и млади: библиотеке за нове генерације“, Сомбор, 7-9.09.2023. (1 учесник)
- 5) „Дигитална хуманистика“ Народна библиотека Крушевац, 25 – 26. 9. 2023. (1 учесник у својству излагача).
- 6) Регионални стручни скуп „Од заједничког каталошког правилника до Изјаве о међународним каталошким начелима и даље“, 19. и 20.10.2023. НБС (2 учесника).
- 7) Јесењи форум БДС „Дигитална трансформација“, 8. 11.2023. (1 учесник у својству излагача).
- 8) Обука „Приступачна комуникација“, Матична библиотека и Организација Caritas. Ваљево, 29.11.2023. (2 учесника)
- 9) Cobiss дан у НБС, 30.11.2023. (2 учесника)
- 10) Конференција БДС «Библиотечки простори у физичком и виртуелном окружењу», Краљево и Врњачка Бања 14-16.12 2023. (7 учесника)

Стручни испит

У 2023. један стручни радник / библиотекар упућен је на полагање стручног испита у мајском испитном року, на основу важећег Закона о библиотечко – информационој делатности.

Пружање стручне помоћи и инструкторски рад

- 1)Обуке за рад у апликацији МБС за вођење библиотечке статистике одржаване индивидуално, углавном за библиотекаре школских библиотека који су ове године први пут ангажовани на пословима школског библиотекара. Обуке су се односиле на попуњавање образаца, рад у апликацији, вођење библиотечке статистике. Укупно 10 обука.
- 2)Стручна помоћ за библиотеке које раде или планирају ревизију књижног фонда (законска регулатива, конкретне активности на ревизији и отпису, извештаји о ревизији). Директори установа упознати са процедуром спровођења ревизије и отписа. Упутства дата у Записницима о надзору.
- 3)Стручна помоћ у школским библиотекама најчешће се односила на правилно вођење књиге инвентара, смештај грађе и планску набавку. Консултације обављане у библиотекама, телефоном или мејловима.
- 4)Извршен увид у просторне услове рада у библиотеци Основне школе „Прота Матеја Ненадовић“ у Бранковине и урађен Записник о затеченом стању (у јуну 2023).

5) У библиотеци Музичке школе „Живорад Грбић“ у Ваљевоу, након пресељења у нови простор, извршен увид у просторне услове, дате препоруке за рад, урађен Записник о констатованом стању. Стручни надзор планиран је у првој половини 2024.

6) У библиотеци Прве основне школе у Ваљевоу, након увида у инвентарне књиге и уочавања грешака које су направљене у претходном периоду, пружена стручна помоћ око исправке грешака и правилног вођења књиге инвентара, као и припреме за ревизију фонда. Извештај школе о предузетим мерама за отклањање неправилности достављен Матичној служби Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево.

*Матична библиотека пружала је стручну помоћ и библиотеци Високе пословне школе у Ваљевоу која је на основу Решења о одређивању библиотека које обављају матичне функције у библиотечко-информационе делатности у матичности УБ „Светозар Марковић“ у Београду.

Вођење регистра библиотека

У 2023. извршене промене у Централном и Окружном регистру библиотека Србије за две општинске библиотеке које су у текућој години, на основу скупштинских одлука, промениле назив. Градска библиотека у Лајковцу променила је назив у Библиотека „Радован Бели Марковић“ Лајковац, а Градска библиотека „Љиг“ у Љигу у Градска библиотека „Милован Данојлић“ Љиг. Потребна документација прослеђена НБС

Вођење библиотечке статистике:

У 2023. за потребе Библиотеке, Народне библиотеке Србије и Републичког завода са статистику прикупљени статистички подаци за 2022. за 38 библиотека Колубарског округа (1 матична, 5 општинских, 2 огранка, 20 у библиотекама основних школа, 8 у библиотекама средњих и 2 специјалне). Процент урађених анкета у односу на број регистрованих библиотека је 81%.

Стручни надзор Народне библиотеке Србије

У 2023. години Добрила Бегенишић, начелница Одељења за матичне послове, образовање, истраживање и развој библиотечко-информационог система Народне библиотеке Србије, обавила је стручни надзор у Матичној библиотеци „Љубомир Ненадовић“ у Ваљевоу. Записник о надзору са препорукама достављен је Библиотеци.

Закључак

- 1) Напомињемо да се активности у области матичних функција реализују средствима која обезбеђује Министарство културе Републике Србије.
- 2) Континуирано образовање и стално усавршавање, поред тога што је законом дефинисано као обавеза свих библиотечких радника, значајно доприноси унапређењу квалитета рада. (Обавеза је сваког стручног радника да током године присуствује обукама и едукацијама и оствари најмање 6 поена).

3.7. КУЛТУРНИ ПРОГРАМИ И ДРУГЕ ПРОГРАМСКЕ АКТИВНОСТИ

3.7.1. Културни програми за одрасле и децу

Библиотека је у 2023. реализовала културне програме у пуном обиму. Посебно истичемо манифестације и програмске целине „Book-а у дворишту“, „Завичајни књижевни агапе“, нову програмску шеме у оквиру „Тешњарских вечери“ и научни скуп „Кроз капије будућих времена“, посвећен прози Радована Белог Марковића. Од великог значаја био је и пионирски пројекат „Слике града 365“. Библиотека је и ове године доделила награду „Љубомир П. Ненадовић“, за најбољу путописну књигу на српском језику, а организовала је и свечану доделу награде „Десанка Максимовић“. Нове програмске целине, „Април, месец књиге“ и „Сусрети литерарних секција ваљевских основних школ - Од детета до поете“, веома добро су прихваћени код публике, институција и појединаца. Музеј завичајних писаца, као одличан простора за програме и изложбе, посебно се афирмисао током 2023. године и постао важна тачка културних збивања на нивоу Ваљева.

Уредник културних програма за децу и одрасле је Виолета Милошевић, дипл. виши библиотекар, а послове организације културних и осталих јавних програма за одрасле обављали су Ђорђе Милинковић, Слађана Ликнић, Иван Базрђан, дипл. библиотекар, али и остали стручни радници.

Послове организације програма за децу обављали су: Маријана Тимотић, Оливера Миловановић, књижничарке, Катарина Јосовић, Ирена Карадаревић, Слађана Ранковић, Лепа Свиленковић, Милица Премовић и Жељка Гаврић, дипл. библиотекар. Оне су, такође, учествовале и у организацији програма за одрасле.

3.7.1.1. Културни програми за одрасле

17. јануар Отварање изложбе „Можда ће се једном видети колико сам волео своју земљу и свој народ – Зарија Д. Вукићевић“ Народне библиотеке „Вук Караџић“ из Крагујевца у Музеју завичајних писаца. Аутори изложбе су Гордана Вучковић, Јасмина Марковић и Мирко Демић;

26. јануар Представљање зборника „Кроз капије будућих векова“ посвећеног прози Радована Белог Марковића, у издаваштву Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић у малој сали Коларчеве задужбине. На представљању Зборника говорили Виолета Милошевић, проф. др Радивоје Микић, проф. др Снежана Самарџија, проф. др Александар Милановић и др Милица Кецојевић;

9. фебруар Представљање завичајне делатности Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ у Народној библиотеци „Вук Караџић“ Крагујевац;

11. фебруар Обележавање тридесетогодишњице од упокојења Десанке Максимовић. Тим поводом, у Бранковини је, на песникињом гробу, служен парастос, након којег је проф. др Бојан Ђорђевић казивао стихове необјављене песме, пронађене у рукописима, за коју се сматра да је песникињина последња. По завршетку помена, у Свечаној сали Ваљевске гимназије приређена је свечана академија под називом „Обећала си да ће бити вечна“. Присутнима су се обратили Лазар Гојковић, градоначелник

града Ваљева, и др Драгана Милуновић, заменица управника Народне библиотеке Србије, док су беседе у песникињину част говорили проф. др Јован Делић, дописни члан САНУ, и др Светлана Шеатовић, управница Задужбине „Десанка Максимовић“. Свечаности су присуствовали представници Епархије ваљевске, Данијела Ванушић, помоћница министарке за културу, представници града Ваљева и институција, као и чланови породице. За уметнички програм били су задужени ученици и професори ОШ „Прота Матеја Ненадовић“ из Бранковине, ОШ „Десанка Максимовић“ из Ваљева, Ваљевске гимназије и Музичке школе „Живорад Грбић“ из Ваљева. Организатори свечаности су Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ и Ваљевска гимназија;

22. фебруар Отварање изложбе „Био једном један лаф – Душан Радовић“ Библиотеке града Београда у Музеју завичајних писаца. Ауторке изложбе су Владислава Сара Ивковић Марковић, Виолета Ђорђевић и Олга Красић Марјановић. Ауторка дизајна изложбе је Снежана Рајковић;

21. март Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ је, у оквиру обележавања дана града Ваљева, уприличила вече посвећено представљању књиге „Истине живота: сви разговори Милоша Јевтића са Владетом Јеротићем“, у Свечаној сали Ваљевске гимназије. Вече је било уприличено и у част Милоша Јевтића, који је добио Награду града Ваљева за животно дело. На представљању књиге говорили публициста и новинар Милош Јевтић, проф. др Дарко Танасковић, проф. др Александар Ђуровић и Милан Тасић (издавач) Модератој је био Ђорђе Милинковић (библиотекар);

22. март Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ је, у оквиру обележавања дана града Ваљева, уприличила вече разговора са Ваљевком Даницом Вукићевић, овогодишном добитницом НИН-ове награде за роман „Унутрашње море“, у Свечаној сали Ваљевске гимназије. О роману су говорили Даница Вукићевић, Милена Ђорђевић (чланица НИН-овог жирија) и Реља Дражић (издавач). Модераторка је била Ирена Карадаревић (библиотекарка);

31. март Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ је, у оквиру обележавања дана града Ваљева, уприличила вече посвећено представљању књиге „Да се не забораве: Ваљевци у ратовима 1912-1918. Поменик ратним жртвама“ Милорада Радојчића, у Свечаној сали Ваљевске гимназије. На представљању књиге говорили Милорад Радојчић, проф. др Вељко Ђурић Мишина, др Милић Ј. Милићевић и мр Милоје Николић;

4. април Отварање изложбе „Бити млад у Србији“ у Музеју завичајних писаца. Организатори изложбе су Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ Ваљево и Делегација Европске уније. Представљене фотографије изабране су као најбоље на фото конкурс који су организовали Делегација Европске уније, National Geographic Србија, Политикин Забавник и Еразмус студентска мрежа Србије. Ово је једна од активности којом се Делегација Европске уније у Србији придружила обележавању Европске године младих 2022. Отварању изложбе присуствовао је Горан Ступар из ЕУ инфо центра Србије;

16. мај - Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“, под покровитељством Града Ваљева, организовала је, по тридесети, јубиларни пут, доделу награде „Десанка Максимовић“. Програму је предходио „Поетски час ваљевских ђака „У част Десанки“, на Тргу песништава, у Ваљеву, а у Бранковини је положено цвеће на хумку песникиње. Једногласном одлуком

жирија, у чијем саставу су били проф. др Горан Максимовић, проф. др Ђорђе Деспић, доцент др Бранко Вранеш, др Слађана Илић и песник Војислав Карановић, овогодишњом добитницом проглашена је песникиња Злата Коцић, за укупни допринос српској поезији. По завршетку церемоније уручења награде, публика је била у прилици да ужива у представи „Лирски родослов“, у режији и адаптацији Мирослава Трифуновића, а у изведби Катарине Вићентијевић, Ангелине Лукић, Бранка Антонића, Душице Јаковљевић и Милице Томић, уз музичку пратњу Марка Томића и квартета „Полиптих“ и Иван Симеуновић и „Чаробне жице“. Својим присуством свечаност је увеличала многобројна публика, као и представници институција Републике Србије, Града Ваљева, Задужбине „Десанка Максимовић“, Народне библиотеке и библиотека из других градова Србије; 30. мај Деца из ПУ „Милица Ножица“ и вртића „Хајди“ извела уметнички програм „Прича о срећном детињству – тако нас је очарала Десанка Максимовић“ у Клубу младих. Децу припремиле васпитачице Јелена Јовановић и Данијела Обрадовић и приправница Марија Милошевић;

ВООК-а у дворишту 2023. (30.06.2023 – 08.07.2023)

У оквиру манифестације организована је и акција „Најмање једна“

30. јун „Српски културни идентитет ван матице“ („Српски културни идентитет у Мађарској“), разговор водили Милан Ђурић (академски сликар, графичар и некадашњи директор Српског културног центра у Будимпешти) и Младен Весковић (књижевни критичар, есејиста и преводилац с енглеског);

4. јул „Књижевне награде у Србији“ („Са њима тешко, без њих никако“), разговор водили проф. др Предраг Петровић (председник жирија награде „Београдски победник“), Тамара Крстић (бивша чланица жирија НИН-ове награде) и Александар Шурбатовић (књижевник);

5. јул „Фантастика као почетак и крај“, разговор водили проф. емеритус др Сава Дамјанов (књижевни критичар и есејиста), Павле Зелић (књижевник, филмски и стрип сценариста) и Иван Базрђан (библиотекар);

6. јул „Путовање по рубу светова Растка и Надежде Петровић (Поводом 150 година од рођења Надежде Петровић и 125 година од рођења Растка Петривића)“, разговор водили проф. др Сања Домазет (књижевница), Гордана Милосављевић Стојановић (уредница у Службеном гласнику) и Петар Арбутина (уредник у Службеном гласнику);

7. јул „Приповедачка магија Станислава Кракова“, разговор водили проф. др Зорана Опачић, др Наташа Јовановић и Мирко Демић (књижевник);

8. јул „Српски културни идентитет ван матице“ („Српски културни идентитет у Хрватској и Мађарској“), разговор водили Чедомир Вишњић (председник Српског културног друштва „Просвјета“ у Загребу), Горан Мракић (песник и афористичар, запослен као новинар „Наше речи“ – недељника на српском језику у Румунији) и Младен Весковић (књижевни критичар, есејиста и преводилац с енглеског);

Завичајни књижевни агапе 2023. (05.08.2023 – 12.08.2023)

5. август „Увек“, представљање истоимене песничке књиге Јованке Божић. Разговор водили мр Јованка Божић (песникиња), Остоја Продановић (књижевни критичар и историчар књижевности) и Ђорђе Милинковић (историчар књижевности и библиотекар);

6. август „Змај из силоса“, представљање истоимене песничке књиге Петра Нинића. Разговор водили Петар Нинић (песник), Радисав Милић (књижевник и издавач) и Ђорђе Милинковић (историчар књижевности и библиотекар);
7. август „Парампарчад“, представљање истоимене песничке књиге Жељке Гавриловић. Разговор водили Жељка Гавриловић (књижевница), др Милан Орлић (издавач и књижевник) и Иван Базрђан (књижевни критичар и библиотекар);
8. август Отварање фото-изложбе документарне фотографије „Слике града 365/2022“;
8. август „Дивље душе“, представљање истоимене драме Стефана Стефановића. Разговор водили Стефан Стефановић (писац), Никола Маринковић (књижевни критичар и уредник) и Иван Базрђан (књижевни критичар и библиотекар);
9. август „Ица Машталица“, представљање истоимене песничке књиге Марије Шкорнички. Разговор водили Марија Шкорнички (песникиња), Маја Белегишанин Ивановић (песникиња) и Иван Базрђан (књижевни критичар и библиотекар);
11. август „Упоредна истраживања српске и светске књижевности“. Разговор водили др Предраг Тодоровић (писац, историчар књижевности и виши научни саветник на Институту за књижевност и уметност), Зоран Стефановић (књижевник, издавач и међународни културни активиста) и Ђорђе Милинковић (историчар књижевности и библиотекар);
12. август „Поетска лира Дајане Петровић“. Разговор водили Дајана Петровић (песникиња), Ненад Грујичић (књижевник) и Ђорђе Милинковић (историчар књижевности и библиотекар);

21. септембар У Бранковини, одржана церемонија доделе Награде „Љубомир П. Ненадовић“ за најбоље путописно остварење на српском језику, у периоду од августа 2022. до августа 2023. године. Награду је добио књижевник, преводилац и новинар Бранко Анђић за књигу „На мапи утопије“, у издању Лагуне. Поред аутора, на свечаном уручењу говорили су представник Града Ваљева Ненад Патијаревић и директорка Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Виолета Милошевић, као и члан жирија проф. др Михајло Пантић. Доделу награде водила је Радмила Новаковић, док је за уметнички део програма био задужен музички састав „Полиптих“;

Дечја недеља у Матичној библиотеци „Љубомир Ненадовић“ (3.10. 2023 – 6.10.2023)

3. октобар „Песма лети по свету, кроз Париз, Лондон и Беч. Имамо госта поету и дајемо му реч“ - гостовање писца Дејана Алексића у Матичној библиотеци „Љубомир Ненадовић“ у оквиру обележавања Дечје недеље;
4. октобар Представљање зборника радова ученика основних школа Ваљева „Од детета до поете“ у Музеју завичајних писаца;
5. октобар Фестивалчић драмско-уметничког стваралаштва „Десанкино михољско лето“;
6. октобар Отварање читалачког клуба за децу и родитеље и читалачког клуба за тинејџере;
11. октобар Отварање изложбе у част 100 година од рођења пољске нобеловке Виславе Шимборске. Изложба је уприличена као резултат сарадње Матичне библиотеке са Амбасадом Републике Пољске,

Фондацијом „Вислава Шимборска“ и издавачком кућом „Трећи трг“. На отварању изложбе окупљеној публици и новинарима, након музичког дела програма, обратиле су се директорка Библиотеке Виолета Милошевић и заменица амбасадора Републике Пољске Ана Перл. Изложбу ауторски потписују Јоана Громел и Витолд Сјемашкјевич;

21. октобар - Отварање изложбе “Мати Ана Аџић, духовно чедо владике Николаја Велимировића”, у оквиру Симпозиона посвећеног владици Николају. Ауторке изложбе су Весна Ђурчић, виши кустос и Мирјана Глишовић, виши дипл. библиотекар из Музеја рудничко-таковског краја у Горњем Милановцу. Заједно са Александром Марушићем, вишим кустосом и директором Музеја, оне су на отварању представиле изложбу Ваљевцима, инспиративно говорећи о духовној оставштини и хуманитарном раду мати Ане Аџић, игуманије манастира Враћевшница и Сретење. О вези која постоји између изложбе и Музеја завичајних писаца, где се налази и део посвећен владици Николају, говорила је Виолета Милошевић, виши дипл. библиотекар и аутор пројекта изложбене поставке у Музеју завичајних писаца;

25. октобар Колективна посета запослених 66. Међународном сајму књига у Београду;

1. новембар Библиотека покренула акцију „Читалачки изазов од 7 до 107“. Изазов траје до 10. децембра 2023. године;

15. новембар Отварање изложбе „Путевима слободе : Дринска дивизија у ратовима за ослобођење и уједињење (1912-1918)“ у Музеју завичајних писаца. Изложбу је приредио Међуопштински историјски архив Ваљево, а на изложби су приказане фотографије, мапе и архивска документа.

27. новембар У Музеју завичајних писаца одржан стручни семинар за библиотекарe „Библиотечка статистика и њено вођење у складу са националном законском регулативом и међународним ISO стандардима за библиотечку статистику – База Мрежа библиотека Србије (МБС) : извештавање на националном нивоу“. Предавачи на семинару биле Марина Митрић из Народне библиотеке Србије и Наташа Антонијевић из Народне библиотеке „Стефан Првовенчани“ Краљево;

28. новембар У Музеју завичајних писаца одржан Сусрет литерарних секција ваљевских основних школа;

29. новембар У Музеју завичајних писаца одржан састанак на тему „Приступачне комуникације и превазилажење изазова у комуникацији са осетљивим групама становништва“. На састанку учествовали представници Caritas-a, Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ (Лепа Свиленковић и Милица Премовић), Удружења „Загрљај“ Ваљево и МС удружење Колубарског округа;

5. децембар У Музеју завичајних писаца одржан стручни семинар за библиотекарe „Примена Закона о ауторским и сродним правима у јавним и школским библиотекама“. Предавачи на семинару биле Ивана Столић и Татјана Брзуловић Станисављевић из УБ „Светозар Марковић“ Београд;

5. децембар Отварање изложбе „5. Интернационалног тријенала визуелне и експерименталне поезије“ у Музеју завичајних писаца. Организатори изложбе „ART група АКТ“ и Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ Ваљево. Оснивач тријенала и аутор изложбе је Дејан Богојевић. Тријенале је део пројекта Фестивал „Интеркултурални дијалог кроз српски и међународни уметнички израз 8“, који суфинансира Град Ваљево.

22. децембар Представљање књиге „Изабране песме“ Петра Пајића у Народној библиотеци Србије. У програму учествовали академик Матија Бећковић, академик Милосав Тешић и др Зоран Живковић. Програм водила др. Милена Ђорђевић. Књига изашла у издаваштву Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево и Удружења „Бели Повлен“;
26. децембар Представљање књиге „Херцеговина земља песника“ Милована Р. Пецеља у Свечаној сали Ваљевске гимназије. У програму учествовали академик проф. др Милован Р. Пецел, академик проф. др Јован Делић, проф. др Вељко Брборић и проф. др. Војо Ковачевић. Програм водио Југослав Рађеновић. Организатор Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ Ваљево;
27. децембар Финале Православног квиза у Музеју завичајних писаца у организацији Канцеларије за веронауку Епархије ваљевске;
28. децембар Новогодишње кићење „Јелке жеља“ и програм деце Ваљева на платоу испред библиотека у Карађорђевој улици;

3.7.1.2. Програми за децу

“Зимовање у Библиотеци“

10. 01. 2023. – „Коцкица, игрица – цео свет“ – модератор Лепа Свиленковић
11. 01. 2023. – „Правилна исхрана и заблуде“ – модератор Снежана Маринковић
12. 01. 2023. – „Док читаш књигу, једи воће“ – модератор Снежана Маринковић
17. 01. 2023. – „Жаргон измени, језик оплемени“ – модератор Слађана Ликнић
18. 01. 2023. – „Каменчићи причају причу“ – модератори Ирена Карадаревић и Ђорђе Милинковић

Кроз радионице прошло укупно 57 деце.

“Од читања се расте“

- 14.03.2023. - 1 радионица – средња група вртића „Хајди“ са васпитачицама Јеленом Јовановић и Данијелом Обрадовић; модератори Жељка Гаврић и Маријана Тимотић – 19 деце
- 16.03.2023. - 1 радионица – средња група вртића „Бубамара“ са васпитачицама Данијелом Благојевић и Милицом Ђорђевић; модератори Жељка Гаврић и Маријана Тимотић – 17 деце;
- 17.03.2023. -2 радионице – ОШ „Андра Савчић“, ученици 2. и 4. разреда са учитељицама Драганом Гентић и Весном Урошевић - модератори Жељка Гаврић и Маријана Тимотић – 50 деце
- 20.03.2023. - 1 радионица – ОШ „Андра Савчић“, издвојено одељење на Дивчибарама, ученици 4. разреда и предшколци са учитељицом Иваном Маринковић; модератор Жељка Гаврић – 4 деце
- 22.03.2023. - 2 радионице – ОШ „Андра Савчић“, ученици 3. разреда са учитељицама Данијелом Ракић и Весном Прелевић; модератори Оливера Миловановић и Ђорђе Милинковић – 50 деце

- 24.03.2023. - 1 радионица – предшколска група и вртића „Хајди“ са васпитачицама Бранком Вујић и Оливером Степановић; модератори Ирена Карадаревић, Оливера Миловановић и Ђорђе Милинковић – 26 деце
- 24.03.2023. - 2 радионице – ОШ „Андра Савчић“, ученици 3. разреда са учитељицама Јасмином Игњатовић и Мирјаном Бојичић; модератори Слађана Ликнић и Жељка Гаврић – 50 деце
- 27.03.2023. - 1 радионица – ОШ „Андра Савчић“, ученици 3. разреда са учитељицом Душицом Јаковљевић; модератори Слађана Ликнић, Маријана Тимотић и Жељка Гаврић – 27 деце
- 29.03.2023. - 5 радионица – ОШ „Андра Савчић“, ученици 1. разреда са учитељицама Славицом Ђурђевић, Зорицом Ракић, Бојаном Саватић и Аном Јањић, као и учитељем Драганом Павловићем; модератори Слађана Ликнић, Маријана Тимотић, Катарина Јосовић и Жељка Гаврић – 125 деце
- 30.03.2023. - 2 радионице – ОШ „Сестре Илић“, ученици 3. разреда са учитељицом Снежаном Цветиновић и ученици ОШ „Андра Савчић“ 2. разреда са учитељицом Жељком Видић; модератори Слађана Ликнић, Маријана Тимотић и Жељка Гаврић – 50 деце
- 31.03.2023. - 2 радионице – ОШ „Сестре Илић“ ученици 1. разреда са учитељицама Александром Николић и Иваном Лазић – 49 деце
- 24.05.2023. - 1 радионица – ОШ „Милован Глишић“, ученици 1. разреда са учитељицом Иваном Стојкић; модератори Маријана Тимотић и Жељка Гаврић – 25 деце
- 25.05.2023. - 1 радионица – предшколска група из вртића „Видра“ са васпитачицом Спомом ; модератори Маријана Тимотић и Жељка Гаврић – 29 деце
- 26.05.2023. - 1 радионица – ОШ „Милован Глишић“, ученици 1. разреда са учитељицом Весном Милинковић - Плочић; модератори Маријана Тимотић и Жељка Гаврић – 23 деце
- 1 радионица – предшколска група из вртића „Пчелица“ са васпитачицама Снежаном и Аном Богосављевић ; модератор Оливера Миловановић – 15 деце
- 29.05.2023. - 1 радионица – ОШ „Милован Глишић“, ученици 1. разреда са учитељицом Миленом Радојевић; модератори Маријана Тимотић и Жељка Гаврић – 27 деце
- 06.06.2023. - 1 радионица – предшколска група из вртића „Колибри“ са васпитачицама Сандром Пантовић и Мајом Николић; модератори Маријана Тимотић и Жељка Гаврић – 25 деце
- 13.06.2023. - 1 радионица – ОШ „Нада Пурић“, ученици 3. разреда са учитељицом Виолетом Кењић; модератори Оливера Миловановић и Ђорђе Милинковић – 19 деце
- 14.06.2023. - 1 радионица – предшколска група из Голе Главе са васпитачицом Маријом Мазинјанин; модератори Оливера Миловановић и Ђорђе Милинковић – 11 деце
- 1 радионица – ОШ „Нада Пурић“, ученици 3. разреда са учитељицом Новком Андрић; модератори Оливера Миловановић, Жељка Гаврић и Ђорђе Милинковић – 15 деце
- 05.09.2023. - 1 радионица – посета 2 одељења из Ваљевске Гимназије (Филолошки и ИТ смер) са професорком Круном Глушац – 41 дете
- 06.09.2023. - 1 радионица – посета 2 одељења из Ваљевске Гимназије (Филолошки смер) са професорком Круном Глушац – 42 деце

13.10.2023. - 2 радионице за ученике првог разреда из ОШ „Сестре Илић“ са учитељицама Аном Лончар и Аном Патијаревић – 50 деце
 16.10.2023. - 2 радионице за ученике првог разреда из ОШ „Сестре Илић“ са учитељицама Светланом Левнајић и Зорицом Симеуновић – 50 деце
 26.10.2023. - 1 радионица – ученици 2. разреда ОШ „Нада Пурић“ – са учитељицом Јеленом Томић и М. Живановић – 27 деце
 02.11.2023. - 2 радионице – ОШ „Нада Пурић“, ученици 3. разреда са учитељицама Марином Ковачевић и Весном Андрић - модератори Оливера Миловановић и Ђорђе Милинковић – 39 деце
 07.11.2023. - 2 радионице – старија васпитна група вртића „Наша радост“ са васпитачицама Снежаном Вујић, Елвиром Матић, Сањом Савић и васпитачем Иваном Мијаиловићем – модератори: Маријана Тимотић, Жељка Гаврић и Милица Премовић – 30 деце
 09.11.2023. - 1 радионица – васпитна група из вртића „Наша радост“ – модератори: Маријана Тимотић, Жељка Гаврић и Милица Премовић – 10 деце
 20.11.2023. - 1 радионица – васпитна група из вртића „Пчелица“ саваспитачицом Аном Богосављевић – модератори: Маријана Тимотић и Милица Премовић – 22 деце

Одржано је 42 радионице, кроз које је прошло укупно 967 деце.

Представе

24.05.2023. - 1 радионица – деца из вртића „Хајди“ са васпитачицама - проба за представу - 25 деце
 31.05.2023. - Сценски приказ „Прича о срећном детињству – тако нас је очарала Десанка Максимовић“ који је извела средња васпитна група из вртића „Хајди“ са васпитачицама Данијелом Обрадовић, Јеленом Јовановић и Маријом Милошевић за малишане из вртића „Михаило Ступар“ и ученике из ОШ „А.Савчић“ – укупно 95 деце
 07.06.2023. - Сценски приказ – рецитал Десанкиних песама за децу ученика 2. разреда ОШ „Сестре Илић“ (учитељица Наташа Живановић) који је изведен за ученике из ОШ „А.Савчић“ – укупно 83 деце

У овим активностима учествовало укупно 203 деце.

„Чувам књигу“ - колективно учлањење ЕУРОПРОМ:

Појединачно учлањено у оквиру ове акције 25 деце

24.04.2023. - 1 радионица за ученике ОШ „Нада Пурић“ са наставницом Рајном Бранковић; модератори Жељка Гаврић, Милица Премовић и Оливера Миловановић – 25 ученика

27.04.2023. - 1 радионица за ученике ОШ „Сестре Илић“ са наставницом Аном Патијаревић; модератори Жељка Гаврић и Маријана Тимотић – 25 ученика

28.04.2023. - 1 радионица за ученике ОШ „Десанка Максимовић“ са наставницом Иваном Ђурђевић; модератори Жељка Гаврић и Маријана Тимотић – 25 ученика

У оквиру акције укупно учлањено 100 деце.

Колективна учлањења

- Удружење за целебралну парализу март 2023.(бесплатна годишња чланарина) - 8 чланова
- Само учлањење без радионице у априлу 2023:
- Ученици II-4 из ОШ "Андра Савчић" – учитељица Драгана Гентић – 10 деце
- Ученици II-1 из ОШ "Андра Савчић" – учитељица Жељка Видић – 12 деце
- Ученици III-2 из ОШ "Андра Савчић" – учитељица Мирјана Бојичић – 13 деце
- У оквиру радионица „Од читања се расте“ у октобру 2023:
ученици 2. разред ОШ „Нада Пурић“ – учитељица Јелена Димитријевић – 19 деце; ученици 2. разред ОШ „Нада Пурић“ – учитељица Марина Ковачевић – 8 деце
- У оквиру радионица „Од читања се расте“у новембру 2023: ученици 2. разред ОШ „Нада Пурић“ – учитељица Весна Андрић – 15 деце

“Весела среда“

- 05.07.2023. - Радионица „Нека пластично постане фантастично“, модераторке Маријана Тимотић и Жељка Гаврић - 25 деце
  - 12.07.2023. - Радионица „Под микроскопом“, модераторка Лепа Свиленковић - 17 деце
  - 19.07.2023. - Радионица „Млади баштовани“, модератори Ђорђе Милинковић и Ирена Карадаревић - 12 деце
  - 26.07.2023. -Радионица „Ми о вуку, вук на врата“, модераторке Слађана Ликнић и Катарина Јосовић - 22 деце
- Кроз радионице у оквиру „Веселе среде“ прошло укупно 76 деце.

„Креативни четвртак“

- 06.07.2023. - Радионица „Портрет“, модераторке Жељка Гаврић и Милица Премовић, 21 дете
  - 13.07.2023. - Радионица „Пејзаж“, модераторке Лепа Свиленковић и Слађана Ликнић, 9 деце
  - 20.07.2023. - Радионица „Мртва природа“, модератори Ирена Карадаревић и Ђорђе Милинковић, 11 деце
  - 27.07.2023. - Радионица „Бајке“, модераторке Слађа Ликнић и Катарина Јосовић, 21 дете
- Кроз радионице у оквиру „Креативног четвртка“ прошло укупно 62 деце.

„Дечја недеља“

- 03.10.2023. - гостовање Дејана Алексића реализовано кроз три радионице:
- 1 радионица – ученици ОШ "Нада Пурић", са учитељицом Виолетом Кењић (25 деце) и ученици из Котешнице и Јошеве (16 деце) - 41 дете
- 1 радионица – ученици ОШ „Милован Глишић“ - три одељења четвог разреда – 70 деце
- 1 радионица – ученици ОШ „Андра Савчић“ - два одељења трећег разреда – 50 деце. Укупно 161 дете.
- 05.10.2023. - Фестивалчић Дечјег драмско-рецитаторског стваралаштва „Десанка Максимовић“ реализован кроз три радионице :

- 1 радионица - Сценски приказ „Прича о срећном детињству – тако нас је очарала Десанка Максимовић“ који су извели малишани из вртића „Хајди“ (50 учесника) за ученике 2. разреда ОШ „Андра Савчић“ са учитељицама Бојаном Саватић и Слевицом Ђурђевић – 25 деце
  - 1 радионица – рецитал ученика из ОШ „Сестре Илић“ са учитељицама Данијелом и Наташом Живановић (50 учесника) за ученике ОШ „Нада Пурић“ са учитељицама Миром Беговић и Миленом Миловановић – 50 деце
  - 1 радионица – рецитал и представа „Некад и сад“ ученика из ОШ „Нада Пурић“ са учитељицама Зорицом Ракић и Миром Беговић (50 учесника) за ученике ОШ „Сестре Илић“ са учитељицама Мирјаном Тулимировић и Снежаном Цветиноввић – 50 деце
- Укупно 275 деце.

Кроз радионице у оквиру Дечје недеље прошло укупно 436 деце;

„Читалачки клуб за основце“

- 06.10.23. - Модераторке: Слађана Ликнић и Лепа Свиленковић, ученици 3. разреда ОШ „Нада Пурић“ са учитељицом Јеленом Томић) - 20 ученика
  - 15.12.23. - Модераторке: Слађана Ликнић и Лепа Свиленковић, ученици 3. разреда ОШ „Нада Пурић“ са учитељицама Јеленом Томић и Марином Ковачевић) - 50 ученика
- Кроз радионице прошло укупно 70 деце;

„Новогодишње радионица“ (Прављење честитки за кићење „Јелке жеља)

- 20.12.23. - 2 радионице за прваке ОШ „Нада Пурић“ (учитељице Ана Патјаревић и Ана Лончар), модераторке Маријана Тимотић и Милица Премовић - 45 деце
- 21.12.23. - 1 радионица за ученике 3. разреда ОШ „Сестре Илић“, модераторке Маријана Тимотић и Милица Премовић - 25 деце
- 22.12.23. - 2 радионице за прваке ОШ „Нада Пурић“ (учитељице Мирјана Беговић, Миленом Миловановић и библиотекарком Бојаном Лаловић Милановић), модераторка Маријана Тимотић - 52 деце
- 26.12.23. - 1 радионица за децу из Јошеве и Котешнице, модератори Оливера Миловановић и Ђорђе Милинковић - 15 деце
- 28.12.2023. - 1 радионица - Кићење „Новогодишње јелке жеља“ уз пригодан програм, учествовала деца са новогодишњих радионица – укупно 107 деце

Одржано је 7 радионица, кроз које је прошло укупно 244 деце.

Закључак

- 1) Културни програми за одрасле и децу у 2023. су реализовани у пуном обиму.

- 2) Ефекат реализованих програма је задовољавајућих, посебно програма који су организовани на отвореном простору.

3.7.2 Библиотека организује и учествује као организатор или суорганизатор у значајним манифестацијама националног и међународног карактера, а које су одржане у 2023:

1. Љубини дани и додела Књижевне награде Љубомир П. Ненадовић за најбољу путописну књигу на српском језику – додела Награде у Бранковини.
2. Књижевна награда Десанка Максимовић – песничка награда за животно дело у сарадњи са Задужбином Десанка Максимовић – додела Награде у Београду ове године.
3. Мађународни скуп слависта у сарадњи са Међународним славистичким центром и Филолошким факултетом у Београду – стручна екскурзија у Бранковини.
4. ЕУТЕКА- ЕУ у вашој библиотеци – пројекат који реализује Делегација Европске уније у сарадњи са Матичном библиотеком „Љубомир Ненадовић“ Ваљево и још 47 библиотека у Србији.

3.7.3 Библиотека организује програме у оквиру градских и локалних манифестација:

1. „Граду на дар“ – организовање гостовања добитника НИН-ове награде у оквиру обележавања Дана града у марту сваке године.
2. Дечја недеља се обележава сваке године у Библиотеци и у другим установама и организацијама
3. „ВООКа у Дворишту“ – дугогодишња књижевна манифестација током лета, у јуну и јулу месецу.
4. Јелка жеља – обележавање доласка новогодишњих и божићних празника традиционално се организује као хепенинг за децу.
5. „Завичајни књижевни агапе“ – циклус књижевних представљања завичајних аутора и удружења културе у оквиру „Тешњарских вечери“.

3.7.4 Остале информативно-промотивне активности

Пракса која је устаљена у последњих неколико година и која је имала за циљ да информише јавност о активностима и резултатима рада Библиотеке, доживела је значајну корекцију због објективних околности у вези са пандемијом корона-вируса.

Месечни информатори, плакати и флајери, нису рађени, нити су дистрибуирани, имајући у виду реализацију само базичних услуга, а и привремено обустављање јавних активности и окупљања у Библиотеци.

У 2023. су настављене корекције и допуне новог сајта како би информације о нашем раду биле редовно доступне корисницима и заинтересованим грађанима.

Важно је истаћи да је нови сајт регистрован са националним доменом, у складу са препоруком Владе Србије и инструкцијама за јавне установе.

Па новом сајту, у оквиру подсајта „Дигитална библиотека“, интензивно су у 2023. постављани дигитализовани садржаји, претраживи за све кориснике онлајн.

Закључак

- 1) Од изузетне је важности рад на платформи „Дигитална библиотека“, активирани у циљу заштите и презентације културног наслеђа, али и ангажованијег присуства Библиотеке на интернету.
- 2) Неопходно је обезбедити боље техничке услове за бржи наставак дигитализације библиотечке грађе.
- 3) Недостатак простора се одразио и на овај сектор, јер нема услова за смештај ИКТ опреме, набављене у складу са савременим стандардима за рад.

3.7.5 Сарадња са медијима

Сарадња са медијима се тичала информисања јавности и корисника о начину рада Библиотеке, услуга које пружа корисницима, културне и образовне делатности коју спроводи.

У 2023. у медијима је објављен 121 текст у вези Библиотеке и то у штампаним листовима, порталима и другим медијима, укупно 32 средства за јавно информисање.

Закључак

- 1) Сарадња са медијима је веома важна за библиотечко-информациону делатност, која не спада у популарну културу, која се лакше доступна корисницима преко свих информативних канала.
- 2) Када је реч о извештавању о културним садржајима у библиотечкој делатности, истичемо значај континуираног и информативног извештавања о догађајима и резултатима, и потребу трајног чувања медијског материјала, као документарног и архивског материјала. У том погледу истичемо континуирано праћење и извештавање штампе, листа „Напред“, који се и чува у завичајној збирци Библиотеке.

3.8 ДИГИТАЛИЗАЦИЈА

И током 2023. интензивно је рађено на развоју „Дигиталне библиотеке“.

Постављањем новог сајта и нове платформе за дигитализовану грађу створени су дугорочни услови за развој ове делатности у Библиотеци.

Како је Одељење за дигитализацију Народне библиотеке Србије (НБС) извршило трансфер своје дигиталне збирке на нове сервере, а како је део наше дигиталне колекције био на серверу НБС, морали смо се прилагодити новонасталој ситуацији. Део колекције листа „Напред“ од 1945. до 1973. смо у 2022. години морали да прерадимо према сугестијама запослених у НБС. Укупно је прерађено 1223 броја односно 17.128 страна. Тако је овај садржај

поново доступан за кориснике и може му се приступити преко нашег сајта (www.bibliotekavaljevo.rs) или преко линка:

https://digitalna.nb.rs/view/URN:NB:RS:SD_B569333C73560EF47EBA5462B69D8F5D

Део колекције од 1974. до 1990. налази се на нашем сајту, на поддомену www.digitalna.bibliotekavaljevo.rs и обухвата укупно 413 бројева, односно 20.636 страница.

Пошто је нова дигитална збирка НБС унапређена како у техничком смислу тако и у смислу дизајна, планирамо да целу колекција листа „Напред“ поставимо, ако је могуће, на сервере НБС. У 2022. години је због тога читава колекција овог листа (1945-2018) прерађена и припремљена за овај подухват по упутствима НБС. То је био обиман посао и успешно су га реализовали запослени на пословима дигитализације: Јосип Грачанин, систем-инжењер информатичар и Иван Раденковић, књижничар.

Закључак

1) Остварени су значајни резултати на пољу дигитализације и то:

- На платформу је подигнуто у претходном периоду дигитализована грађа у обиму од 6 годишта листа „Напред“ из периода од 1985. до 1990.г.
- Значајан рад је уложен на дефинисање и превазилажење проблема који су везани за постављање грађе на интернет и рад на платформи Омека.
- Веома је важно јачати сектор дигитализације у Библиотеци, јер су у савременом добу потребе корисника веома усмерене ка садржајима на интернету.

3.9 ИСТРАЖИВАЧКИ РАД

а) Истраживања у области пројектног планирања

Током 2023. континуирано се спроводило обимно истраживање са циљем да се дефинишу и развијају могућности за унапређења основне делатности (фонд, стручно усавршавање, ефекти рада), услова за рад, техничку опремљеност и друге сегменте функционисања Библиотеке.

Истраживање је извршила Виолета Милошевић, руководилац пројектног тима.

Ефекти овог планирања су били успешни, што се може испратити кроз три успешно реализована пројекта на конкурсима Министарства културе. Реализација обухвата:

- 1 пројекат у области заштите културног наслеђа, сектор библиотечно-информациона делатност,
- 1 пројекат у вези са савременим стваралаштвом, област књижевне награде и манифестације, чијом реализацијом је омогућено суфинансирање манифестације „Љубини дани“,

3.10. ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

3.10.1. „Десанкини мајски разговори Библиографија (1993-2023)“ књига коју је приредила Наташа Симић настала је поводом значајног јубилеја – тридесетогодишњице оснивања Задужбине „Десанка Максимовић“ и одржавања манифестације под називом Десанкини мајски разговори

3.10.2. „Ица Машталица“, илустрована књига за децу са песмицама Марије Шкорнички а илустрацијама Милице Радојевић.

3.10.3. Литерарни зборник „Од детета до поете“, зборник радова ученика основних школа Ваљево, настао као резултат Првог сусрета литерарних секција ваљевских основаца у организацији Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“.

3.10.4. Петар Пајић „Изабране песме“, књига песама завичајног песничког великана, издавачи Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ Ваљево и Удружење Бели Повлен, Ваљево.

3.10.5. „Књига Свеборова“, књига мистично фрагментарне лирске прозе завичајног аутора Бојана Белића (Бојан Белка).

3.10.6. „Сунце сија“ – фолклорни и митски обрасци у поезији Десанке Максимовић, студија проф. др Бошка Сувајцића о поезији Десанке Максимовић.

3.10.7. „Завичајни књижевни агапе“, периодична публикација настала у оквиру истоименог програма Библиотеке, а у склопу 35. Тешњарских вечери, у којој су учешће узели искључиво завичајни ствараоци..

3.10.8. Информативна графичко-издавачка продукција

Пропагандно-информативни материјал је објављиван за јавне програме и акције Библиотеке, у добром квалитету и обиму потребном за квалитетно обавештавање корисника и документовање активности Библиотеке. Као најзначајнији у овој продукцији је свакако каталог изложбе „Слике града 365/2022“.

3.10 САЈМОВИ КЊИГА

После велике паузе, Библиотека је учествовала на Сајму књига, где смо се упознали са издавачком продукцијом у Србији, а присуствовали смо и стручним скуповима који су том приликом организовани.

Чланица Библиотекарског друштва Србије, Виолета Милошевић, учествовала је у раду секција Друштва које су одржаване током Сајма књига у Београду.

3.11 УЧЕШЋЕ У ОДБОРИМА И КОМИСИЈАМА

Запослени у Библиотеци активно учествују у комисијама, секција и других стручних тела и на тај начин прате новости у домену библиотечно-информационе струке на нивоу Србије.

1) Директор Библиотеке, Виолета Милошевић, члан је Управног одбора Библиотекарског друштва Србије и активно учествује у раду стручних тела и комисија овог Друштва.

2) Директор Библиотеке, Виолета Милошевић, члан је Управног одбора Задужбина „Десанка Максимовић“

3) Запослени стручни радници Библиотеке активно учествују у раду тела на нивоу Републике Србије и то:

- Ружица Дамњановић, члан је Библиотекарског друштва Србије (Секција за матичне библиотеке),

- Виолета Милошевић активни је члан тела БДС-а: Секције за завичајна одељења (потпредседник), Секције за стално стручно усавршавање, Секције за културно-образовну делатност и Секције за јавне библиотеке.

Што се тиче рада на нивоу града Ваљева:

1) Виолета Милошевић, директор Библиотеке, члан је Одбора за старање о спомен комплексу Бранковина.

5). Младен Ристић, финансијско-рачуноводствени аналитичар, члан је Комисије за енергетску ефикасност Града Ваљева.

3.12 ПРОЈЕКТИ

3.12.1. „Набавка опреме за заштиту библиотечно-информационе грађе од влаге и регулисање микроклиме“

Пројекат је реализован захваљујући подршци Министарства културе РС, преко конкурса у области библиотечно-информационе делатности у 2023. години. Пројекат је обезбедио набавку вредне опреме за заштиту културног наслеђа у редовним и ванредним околностима: одвлаживачи Trotec TTK170S, 4 ком. (уређај за одvlaживање просторија), овлаживач Brune B250, 2 ком. (уређај за овлаживање просторија) и Data logger Trotec BL 30, 3 комада уређаја за контролу температурије и влажности просторија.

3.12.2. Пројекат „Књижевна манифестација Љубини дани“

Пројекат је рализован уз подршку Министарства културе и информисања РС, који је на конкурс за савремено стваралаштво, област за књижевне награде и манифестације, суфинансирао реализацију манифестације „Љубини дани“, коју Библиотека организује сваке године у циљу промовисања путописа као књижевног жанра и награђивања лауреата за текућу годину.

3.12.3. Пројекат „Вапитни налози - ка позитивном малолетничком правосуђу кроз сарадњу са јавним установама“

у оквиру кога је предвиђена сарадња са Републичким заводом за социјалну заштиту, Центром за социјални рад Ваљево и правосудним органима, а на основу потписаног протокола.

3.12.4. Пројекат „Women Writers Route“

Пројекат се одвија у сарадњи са Форумом словенске културе из Словеније, а чији су потписници Република Србија, Министарство културе и информисања РС, и четири града, Ваљево, Нови Сад, Ниш. Циљ пројекта је мапирање руте жена писаца, значајних за европску културу, а окосница учешћа Библиотеке је Музеј завичајних писаца и књижевно стваралаштво Десанке Максимовић. Реализација пројекта се сагледава у значајном учешћу у области културног туризма и повезивања са заједницом у оквиру области културе и туризма.

3.12.5.Пројекат ЕУТЕКА

ЕУТЕКА је пројекат коју реализује Делегација Европске уније у сарадњи са чланицама мреже коју чини 48 библиотека у Србији. Ваљевска библиотека је чланица мреже од самог почетка овог пројекта у Србији, а кроз сегмент пружања информација грађанима о Европској унији, образовању и стипендирању кроз пројекте, могућностима финансирања преко приступних фондова и другим темама које су важне за Србију и Европску унију.

3.12.6.Пројекат „Април, месец књиге“

Пројекат је започео у априлу 2021.г., када су поводом значајних међународних дана, посвећених књизи и читању, установљена три конкурса, са намером да се сваке године понављају. Овај програмски концепт је настављен и у 2023. години, промоцијом резултата са претходних конкурса, али и новим активностима за децу и одрасле.

3.13. ПАРТНЕРСТВА

Неговање добре сарадње са институцијама и појединцима у заједници, настављена је и у 2023, а најзначајнија су:

- 1) **Форум словенске културе** са седиштем у Словенији, са којим је потписан протокол о приступању Библиотеке и Града Ваљева као чланова европског пројекта „Women Writers Route“ у области развоја културног туризма, а који ће се у Ваљеву тицати Музеја завичајних писаца и промоције Десанке Максимовић као завичајне ауторке, значајне за европску културу.
- 2) **Академија струковних студија Западна Србија – одељење у Ваљеву**, са којом је потписан уговор о сарадњу у области стручне праксе, а

пружана је и подршка у области стручног рада њихове новоформиране библиотеке.

- 3) **Филозофски факултер Универзитета у Новом Саду** са којим је потписан протокол о спровођењу стручне праксе у 2023. години. До краја године један студент на мастер студијама реализовао је свој програм у Библиотеци, а други је у току стручне праксе под менторством.
- 4) **Друштво за церебралну парализу Ваљево „Ми идемо увек корак напред“**, са којим је реализована сарадња кроз пројекат **„Бесплатна чланска карта за особе са инвалидитетом, децу и одрасле“**, о чему је потписан Протокол о сарадњи, а организатори и координатори пројекта су Ненад Павловић (Друштво за церебралну парализу) и Виолета Милошевић (Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ Ваљево).

4. ПРОСТОР И ОПРЕМА

4.1. ПРОСТОР (ОБЈЕКТИ)

Библиотека обавља своју делатност у три пословна објекта, три целине, укупне површине око 1170 метара квадратних, а чији је власник град Ваљево.

- Зграда у Карађорђевој бр. 44 има мање од 800 метара квадратних, у три нивоа. У овом објекту се налазе Позајмно одељење за одрасле, Научно одељење, Одељење периодике, Матична служба, Клуб за младе, Финансијско-рачуноводствена служба и магацински простор. Приземље зграде оштећено је капиларном влагом, захтева сталне санационе интервенције, а за трајно решење потребна су велика инвестициона улагања. **Наведени простор не одговара библиотечке струке, јер није наменски грађен, ни у погледу капацитета.**
- Зграда у улици Војводе Мишића 35 је стамбено-пословни објекат у чијем приземљу се налази Дечје одељење, Завичајно одељење и управа Матичне библиотеке, на око 230 метара квадратних. Библиотека располаже и припадајућом подрумском просторијом, која је тренутно нефункционална, а стављање у употребу захтева значајно инвестирање које се не може реализовати на нивоу редовног годишњег планирања и текућег одржавања простора. **Наведени простор не одговара библиотечке струке, јер није наменски грађен, ни у погледу капацитета.**
- Зграда у улици Војводе Мишића 29 је пословни простор у коме се од краја 2015. налази Музеј завичајних великана. Реч је о издвојеном сегменту завичајног одељења, које је Одлуком Града Ваљева дато на коришћење Библиотеци за потребе завичајних активности. Објекат реално има око 70м² у приземљу, а додатна квадратура остварена је захваљујући платформи, која није од трајног и зиданог материјала. Музеј завичајних писаца је објекат репрезентативне намене и као такав одговара потребама за које је добијен.

Истичемо да наведени објекти не одговарају законом прописаним стандардима за функционално обављање библиотечко-информационе делатности. Књижни фонд се делимично налази у слободном приступу, простор за сметај и коришћење фонда је недовољан и неадекватан, не постоји простор за читаонице, изложбе, сала за одржавање књижевних и других културних програма, Библиотека нема депо, а магацини, помоћне просторије и тоалети организовани су у оквиру задатих просторних могућности, односно, не одговарају стандардима савременог пословања.

Закључак *

У извештају о надзору, који је Народна библиотека Србије извршила у 2020, достављен је извештај у коме се наводи да у погледу простора Библиотека у Ваљеву располаже само са 46% од стандардом прописаног простора за рад јавне библиотеке. Важно је истаћи да је просек у Србији 80% од стандарда (у Војводини 90%, а у централној Србији 70% од стандарда), по исказаним подацима у 2016. Ово указује да је простор који корисити Библиотека у Ваљеву двоструко мањи у односу на расположиви простор у мрежи јавних библиотека у Републици Србији.

Библиотека не располаже ни са библиотечком опремом у довољном обиму за смештај грађе, у стандардним условима чувања и коришћења. Укупна дужина регала за смештај грађе, према подацима у Бази Мрежа библиотека Србије* и даље је изразито недовољна и представља тек 30% од потребног обима и не обезбеђује стандардне услове за смештај, чување и коришћење библиотечке грађе. И поред тога што је у периоду 2017 - 2023. значајно рађено на унапређењу опреме за фонд, није било могуће у постојећем простору испунити стандардом прописане услове.

* Извор информација:

- Записник о надзору над стручним радом Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево, бр. 12/1491/2 од 14.12.2023. (Народна библиотека Србије)
- База Мрежа библиотека Србије (Народна библиотека Србије)

4.1.1. ИНИЦИЈАТИВА ЗА НОВУ ЗГРАДУ БИБЛИОТЕКЕ

Током 2023, активности на решавању проблема неадекватног и недовољног простора Библиотеке нису довеле до трајног решења.

Ток дугогодишње акције, у којој су учествовали многи истакнути интелектуалци и друштвено ангажовани појединци Ваљева и Србије, писци и културни радници, а пре свега стручњаци из области библиотечарства и архитектуре, представљен је обимно у обраћањима руководству града у периоду 2014 – 2023, као и у свим извештајима о раду Библиотеке.

Редовна набавка књига у 2023, чак и у обиму испод прописаног националног стандарда, још више истиче проблем са недостатком простора. Постојећи капацитети не дозвољавају смештај фонда, а не постоји ни простор за постављање нове опреме за смештај књига и друге библиотечке грађе. Супротно библиотечким стандардима, укинута су услуге читаонице за периодичне публикације, укинут је простор за одржавање културних програма. Траје непрестано ангажовање на груписању грађе ради ефикаснијег претраживања и чувања грађе. Овакав начин рада лоше утиче на ефекте стручног рада и онемогућава даље планирање услуга и развој библиотечно-информационе делатности у Ваљеву.

Последњи стручни надзор Народне библиотеке Србије, извршен у 2023. кроз извештај који је достављен Библиотеци, евидентира сва одступања од стандарда и проблеме које проузрокује недостатак простора (наводи у претходном одељку 4.1).

Закључак

- 1) Позитивно се може оценити континуирано ангажовање на решавању проблема у вези са недовољним и неадекватним простором у коме Библиотека ради. Евидентира се стално присуство иницијативе од стране Библиотеке, као и намера оснивача да овај проблем буде решен. Проблем Библиотеке је присутан у свим договорима који се тичу стратешких циљева на нивоу културне делатности у Ваљеву, што је посебно евидентирано од 2016, а и у 2023. години.
- 2) Није дошло до трајног решења и елиминисања постојећег и свих будућих проблема Библиотеке.
- 3) Конкретни проблеми у вези са простором на крају 2023. су:

- Библиотека организује свој рад у недовољном и неадекватном простору, и ни у једном сегменту на задовољава стручне стандарде (величина и адекватност простора). Укупан простор Библиотеке је само 40% од стандарда.
- Опрема за смештај фонда је недовољна и представља само 30% од стандарда за смештај, чување и коришћење библиотечке грађе.
- Опрема за смештај, чување и коришћење библиотечке грађе не одговара стандардима ни у погледу прилагођености за коришћење (висина полица ван стандарда).
- Књижни фонд није у слободном приступу и није прилагођен за кориснике, одрасле, а децу посебно.
- Библиотека нема довољно простора за повећање капацитета и опреме за смештај фонда, у било ком сегменту рада са фондом и корисницима.
- Библиотека нема довољно простора за смештај опреме за рад – рачунара за кориснике и запослене, скенера, штампача, копира-апарата и друге савремене опреме.
- Библиотека нема депо, као простор за депозитни смештај неактуелне, а потребне грађе.
- Не постоје просторије за прихват, привремено или трајно одлагање публикација и грађе, магацини, просторије за поправку и заштиту фонда.
- Због проширења смештајних капацитета за фонд, не постоји више простор за организовање културних програма.
- Не постоји простор за организовање изложби, као делатности која је законом предвиђена.
- Не постоји простор за рад одељења за дигитализацију које је законом прописано.
- Не постоји простор и опрема за рад са децом и организацију радионица у циљу промоције читања и учења.
- Не постоји простор и опрема за рад са младима, који је законским стандардима прописан.
- Не постоји простор за смештај стране књиге који је законом прописан.
- Не постоји простор за смештај периодичних публикација који је законом прописан.
- Не постоји простор за читаоницу у склопу Одељења периодичних публикација.
- Не постоји простор за смештај грађе, опреме и за рад у Завичајном, које је законским стандардима прописано
- Не постоји издвојена читаоницу у склопу Завичајног одељења, а што је законским стандардима прописана.
- Не постоји простор за читаоницу у склопу Дечјег одељења, а која је законским стандардима прописана.
- Не постоји перспектива за даљу адаптацију и проширење простора. Немогуће је у постојећим објектима вршити реорганизацију или даљу

доградњу и преправку опреме.

- Библиотека нема могућност обезбеђења паркинга за кориснике, што је стандардом прописано.
- Објект у Карађорђевој 44 је у поступку реституције, што је важана чињеница за даље планирање.
- Објект у Карађорђевој 44 је у лошем стању и неопходно је значајно инвестиционо улагање због израженог проблема са капиларном влагом, која се и поред интервенција, није могла санирати. Фасада зграде је у лошем стању, а нова се не може урадити без санирања влаге, што је велики инвестициони захват.
- Простор Библиотеке у Војводе Мишића је специфичан, јер је реч о пословно-стамбеном објекту, у чијем приземљу је смештена управа, дечје и завичајно одељење. Библиотека није издвојена целина и трпи последице због сустанарских проблема (немогућност прикључења на јавну топлификацију, проблеми са изливањем воде, проблеми са урушавањем зидова и фасаде и др).

4.2. ОПРЕМА

4.2.1. ТЕКУЋЕ ОДРЖАВАЊЕ И ОПРЕМАЊЕ ПРОСТОРНИХ КАПАЦИТЕТА

У 2023. смо радили на опремању и текућем одржавању постојећих просторних капацитета. Поред редовног одржавања објекта током године, изведене су посебне активности које су трајно и квалитативно утицале на степен уређености и опремљености, од којих посебно истичемо:

- 1) Набављена је вредна опрема за заштиту културног наслеђа у редовним и ванредним околностима: одвлаживачи Trotec ТТК170S, 4 ком. (уређај за одvlaживање просторија),овлаживач Brune B250, 2 ком. (уређај за овлаживање просторија) и Data logger Trotec BL 30, 3 комада уређаја за контролу температуре и влажности просторија.
- 2) Набављени су ормари за смештај књига, 3 комада.
- 3) Извршене су преправке постојећих полица и другог намештаја у Позајмном одељењу за одрасле и Завичајном одељењу.
Трошкови за активности под ставакама 1 и 2, исказани су у ек.класификацијама 512 – опрема.
Трошкови за активности под ставком 3, исказани су у ек.класификацији 425221– текуће поправке и одржавање – намештај и 425112 – столарски радови. (Excel табела у Финансијском извештају).
- 4) Извршене су одређене интервенције на електро-инсталацијама у објекту у Војводе Мишића 35 и Карађорђевој 44. Ове редовне интервенције на електро-инсталацијама су биле мањег обима јер се ранијих година улагало у измену расвете.
Трошкови за ове послове исказани су у ек.класификацији 425117 – текуће поправке и одржавање – електричне инсталације (Excel табела у Финансијском извештају).
- 5) У смислу текућег одржавања вршено је хигијенско чишћење подова у свим објектима.

4.2.2. РАЧУНАРСКА И ДРУГА ТЕХНИЧКА ОПРЕМА

Током 2023. Библиотека је поново унапредила своје техничке капацитете и опрему и то.

- Компјутерска конфигурација AMD Ryzen 5 5500 6 cores 3.6GHz, DDR4 16GB, SVGA AsRock Radeon RX 6600 KINGSTON 512GB 2.5" SATA III SKC600_512G SSDNow, HD TOSHIBA 2TB 3.5" SATA III
- Online UPS уређај SAMURAI Power TC 1000 PF1
- TOSHIBA Canvio Basics 2TB 2.5" екстерни хард диск HDTB420EK3AA
- Одвлаживач Trotec ТТК170S, 4 ком. (уређај за одvlaживање просторија)
- Овлаживач Brune B250, 2 ком. (уређај за овлаживање просторија)
- Data logger Trotec BL 30, 3 ком. (уређај за контролу температуре и влажности просторија).

На крају 2023. Библиотека поседује опрему:

- Компјутерску опрему – 40 рачунара. Овај број рачунара је оптимални за:
- обављање основних задатака запослених радника
- за потребе корисника библиотеке 14 ком.
- рад на терену
- један рачунар (донација ЕУ) у склопу ЕУ у вашој библиотеци
- један рачунар за контакт са Канцеларијом заштитника грађана
- Дигитални фото-апарати – 2 ком
- Ласерске штампаче – 7 ком
- Скенер уређаје – 9 ком.
- Дигитални пројектор и 1 пројекционо платно
- LED телевизор за презентацију и оглашавање – 2 комада
- Мултифункционални уређај (скенер, штампач, факс) – 1 комад
- Фото-копир апарат – 2 комада
- Опрема за озвучавање - 1 миксета са појачалом/10 канала, 2 звучника са сталцима, 5 микрофона (2 конференцијска, 2 са сталцима и 1 бежични) и остала опрема за повезивање и напајање.
- Опрема за контролу влаге у просторијама Библиотеке (4 одвлаживача, 2 овлаживача и 3 уређаја за мерење нивоа влаге).

4.2.3. МОТОРНО ВОЗИЛО

Библиотека поседује у свом власништву моторно возило Југо Флорида, које је пре 21 годину купљено средствима Министарства за културу и информисање Републике Србије. Возило је купљено за потребе обављање послова из области матичних функција, јер је Библиотека регионална установа која врши надзор над стручним радом 45 библиотеке на територији Колубарског округа, поред Ваљева у општинама Уб, Љиг, Лајковац, Мионица и Осечина.

Ово возило се користи и приликом организовање програма у сеоским и приградским срединама, јер су пре извесног времена затворени сви огранци Библиотеке (Дивци, Каменица, Ставе, Бранковина...), што истичемо као посебан проблем.

Закључак

Имајући у виду старост возила и чињеницу да је оно неопходно у раду установе (која своју основну делатност и поверена јавна овлашћења обавља на територији целог Колубарског округа, стручни надзор у области библиотечко-информационе делатности над радом 45 библиотека у складу са Законом о библиотечко-информационој делатности и Решењем министра културе и информисања о поверавању јавног овлашћења у области матичних функција, као и поверене послове у области заштите културног наслеђа на основу Закона о старој и реткој библиотечкој грађи и Решења министра културе и информисања о именовану библиотека које обављају јавно овлашћење у области заштите старе и ретке библиотечке грађе), истичемо посебну потребу за обезбеђење средстава за набавку новог возила за Библиотеку, како бисмо могли безбедно и у континуитету да вршимо своју делатност и поверене послове на територији целог Колубарског округа.

5. ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА И КАДРОВИ

5.1. ОПШТЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ

Библиотека обавља своју делатност у наведеним службеним просторијама, али њена надлежност се простире на све јавне, школске, специјалне библиотеке на територији Колубарског округа, над којима врши надзор, пружа стручну помоћ и налаже мере за отклањање уочених недостатака.

Библиотека је чланица библиотечко-информационог система COBISS од 2005, којим руководи и активности координира Народна библиотека Србије преко Националног ВБС центра.

Целокупно пословање библиотеке одвија се у једном непрекидном низу операција које се организационо повезују у одређене процесне и организационе целине, односно одељења и службе.

На основу Закона о раду, Закона о јавним службама, Закона о буџетском систему, Закона о библиотечко-информационој делатности, Закона о заштити старе и ретке књиге, Статута Библиотеке и Правилника о систематизацији радних места дефинисани су основни сегменти пословања Библиотеке:

- организација укупне активности Матичне библиотеке,
- организација матичне функције и јединственог библиотечког система у граду Ваљевоу и надлежној територији Колубарског округа,
- формирање библиотечких фондова (набавка и чување) и истраживачки послови,
- организација библиотечке мреже на територији града,
- обрада библиотечког материјала и формирање каталога,
- организација међубиблиотечке позајмице,
- презентовање библиотечке грађе корисницима, коришћење и евидентирање,
- вођење библиотечких статистика,
- пружање информационих услуга,

- рад са завичајном збирком, периодиком, посебним збиркама и легатима, старом и ретком књигом,
- рад са књигама на страним језицима,
- популарисање књиге и читања: књижевни сусрети, предавања, изложбе, филмске и друге пројекције, трибине, дебате, радионице и сл.),
- заштита библиотечког материјала,
- пројектно планирање,
- финансијско-административни послови,
- помоћни послови.

Радно време Библиотеке са корисницима у 2023. је било радним данима од 8 до 19 часова.

Библиотека функционише кроз рад управе и девет организационих целина:

1. Одељење обраде и стручне књиге
2. Одељење периодичних публикација
3. Одељење матичних функција
4. Завичајно одељење и одељење старе и ретке библ. грађе и посебних збирки и целина
5. Одељење за дигитализацију
6. Дечје одељење са читаоницом
7. Позајмно одељење за одрасле са читаоницом
8. Финансијско-рачуноводствено одељење
9. Послови одржавања хигијене и други помоћни послови.

Током 2023. године, због постојећег проблема са бројем извршилаца, вршено је континуирана едукација запослених у циљу стицања компетенција за више послова. Захваљујући ротацијама током године, као и тимском раду, постигнути су резултати и остварене су планиране активности у пуном обиму.

5.2. КАДРОВСКА СТРУКТУРА

Ред. бр.	Запослени	Радно место	Стручна спрема
1.	Виолета Милошевић	Директор/виши дипломирани библиотекар	VII
2.	Бранка Јовић	виши дипл. библиотекар	VII
3.	Данијела Падејски	дипл.библиотекар	VII
4.	Ружица Дамњановић	дипл. библиотекар	VII
5.	Иван Базрђан	дипл.библиотекар	VII
6.	Катарина Јосовић	дипл. библиотекар	VII
7.	Ирена Карадаревић	дипл. библиотекар	VII
8.	Слађана Ликнић	дипл. библиотекар	VII
9.	Лепа Свиленковић	дипл. библиотекар	VII
10.	Ђорђе Милинковић	дипл. библиотекар	VII
11.	Жељка Гаврић	дипл. библиотекар	VII
12.	Милица Премовић	дипл. библиотекар	VII
13.	Јосип Грачанин	систем инжењер-информатичар	VII
14.	Младен Ристић	финанс. рачун. аналит.	VII
15.	Биљана Андрић	шеф рачуноводства	VI
16.	Иван Раденковић	књижничар	IV
17.	Маријана Тимотић	књижничар	IV
18.	Оливера Миловановић	књижничар	IV
19.	Гордана Грачанин	књижничар	IV
20.	Љубинка Табаковић	благајник	IV
21.	Вера Ђурић	спремачица	IV
22.	Гордана Митровић	спремачица	II

Програмски и финансијски план за 2023. годину реализован је са 18 радника на неодређено време, двоје на одређено време и два радника на замени до повратка запосленог.

Преглед структуре запослених указује да је 16 радника радило на стручним пословима, а 6 радника на осталим, заједничким (општим) пословима.

Стручне и остале послове, запослени су обављали у оквиру својих служби и одељења, а поједини су имали више задужења због недовољног броја извршилаца.

Стручне послове у оквиру одељења су обављали:

а) Позајмно одељење за одрасле: Катарина Јосовић, Гордана Грачанин и Иван Базрђан и Лепа Свиленковић б) Дечје одељење: Оливера Миловановић, Маријана Тиморић, Слађана Ранковић, Жељка Гаврић, Милица Премовић и Ђорђе Милинковић в) Одељење стручне књиге и обраде: Данијела Падејски, Бранка Јовић и Слађана Ликнић г) Одељење периодичних публикација: Ирена Карадаревић д) Завичајно одељење и одељење старе и ретке библ. грађе и посебних збирки и целина: Виолета Милошевић ђ) Матично одељење: Ружица Дамњановић њ) Одељење дигитализације: Јосип Грачанин и Иван Раденковић

Остали послови, обављани ван редовног рада у одељењима:

а) На пословима одржавања мреже и система информационог система и других послова у вези са одржавањем хардвера радио је Јосип Грачанин б) На евиденције о раду запослених и праћења вести у медијима: Оливера Миловановић в) На пословима евиденције поклона и издања Библиотеке: Милица Премовић г) На пословима израде спецификација за јавне набавке и набавке књига: Гордана Грачанин д) На пословима свих набавки и јавних набавки: Јосип Грачанин и Младен Ристић њ) На пословима уређења сајта Јосип Грачанин, Лепа Свиленковић и Виолета Милошевић е) На пословима организације културних програма: Виолета Милошевић, Иван Базрђан и Ђорђе Милинковић, Слађана Ранковић, Лепа Свиленкови, Ирена Карадаревић ж) На пословима издавачке продукције: Виолета Милошевић и Јосип Грачанин з) На пословима набавне политике монографских публикација: Ружица Дамњановић, Данијела Падејски, Катарина Јосовић, Маријана Тимотић, Гордана Грачанин, Слађана Ранковић, уз подршку осталих стручних радника који раде са корисницима и фондом.

Библиотека нема правну, ни службу општих послова, тако да су ови послови распоређени на библиотечке раднике: а) На пословима израде документације, вођења архива и евиденција радили су: Виолета Милошевић, директор и Оливера Миловановић, књижничар б) На пословима у вези са јавном набавком радио је Јосип Грачанин, систем-инжењер информатичар.

Поред сручних послова, активности из делокруга финансија и рачуноводства обављале су запослене у Одељењу рачуноводства, Биљана Андрић, шеф рачуноводства и Љубинка Табаковић, благајник.

Послове одржавања хигијене и курирске послове обављале су Гордана Митровић и Вера Ђурић.

Закључак

- 1) Основна делатност реализована је са 15 стручних радника, од којих већина има стручна звања, у складу са занским условима, а 7 има потребне лиценце за рад у систему COBISS.
- 2) За рад Библиотеке у стандардним условима потребно је оптимално 24 радника на стручним пословима у библиотечко-информационој делатности, па је садашњи број запослених око 60% од стандардом потребног броја стручних радника у Библиотеци.*
- 3) Један радника је похађао курсе за стицање лиценци за рад у окруђењу COBISS – преузимање фонда.

*Извор информације:

- Записник о надзору над стручним радом Матичне библиотеке „Љубомир Ненадовић“ Ваљево, бр. 12/116/1 од 21.1.2021.г. (Народна библиотека Србије)
- База Мрежа библиотека Србије (Народна библиотека Србије)

6. ПОСЕБНЕ МЕРЕ И РЕЗУЛТАТИ

Реализацијом Програма рада у 2023. редовних активности, послова и задатака свих запослених, али и ефикасним додатним ангажовањем остварени су позитивни резултати. У неким сегментима су достигнуте и увећане вредности остварене пре пандемије, што бележимо као резултат изузетног залагања.

- Библиотека је реализовала услуге позајмице књига на свим одељењима, радећи у континуитету, у пуном обиму радног времена.
- Реализоване су активности набавке опреме и материјала (око 95%).
- Реализоване су стручне услуге у вези са основном делатношћу (око 98%).
- Реализовану су јавни културни програми у потпуности у складу са планом активности:

6.1. ПОСЕБНИ ПОЗИТИВНИ РЕЗУЛТАТИ

Библиотека је у 2023. континуирано и ангажовано радила на реализацији планираних активности, а посебно истичемо следеће резултате:

1. Пројекат „Women Writers Route“, чије су чланице Библиотека и Град Ваљево, у сарадњи са Форумом Словенске културе са седиштем у Словенији, сертификован код Савета Европе.
2. Пројекат „Књижевна манифестација Љубини дани“ - подршка Министарства културе РС.
3. Пројекат „Набавка опреме за заштиту библиотечко-информационе грађе од влаге и регулисање микроклиме“ - подршка Министарства културе РС.
4. Пројекат „Васпитни налози – ка позитивном малолетничком правосуђу“ – подршка Републичког завода за социјални рад.
5. Најбољи резултат посете у Музеју завичајних писаца од оснивања - 5.207 посетилаца изложби и других програмских форми. У овом броју ниси исказани посетиоци књижевних програма и промоција.

6. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ

Приходи

Укупни приходи Библиотеке у 2023. су били 39.910.910,50 динара. Примарни извор прихода представљала су буџетска средства, од чега су средства оснивача, града Ваљева, у износу од 37.249.818,20 дин., а преостала средства се односе делом на приходе од Министарства културе и информисања Републике Србије, у укупном износу од 1.651.747,30 дин за финансирање пројеката на конкурсима Министарства културе и информисања РС и за поверене послове у оквиру матичних функција.

Преостали приходи су средства реализована из других извора и то су: приход од чланарине 954.345,00 дин и средства из донација 55.000,00 динара

Расходи

Расходи у 2023. су износили укупно 39.833.626,91 дин., од чега је 37.249.818,20 дин. на терет буџета града и 1.651.747,30 од Министарства културе и информисања Републике Србије, преко Града. Преостали износ у обиму 932.061,41 односи се на: 777.131,41 дин. расходи из осталих извора (чланарина); 55.000,00 дин. средства из донација и расходи финансирани из суфицита из ранијих година 99.930,00 дин.

Јавне набавке

Током 2023. године спроведен је 1 поступак јавне набавке за књиге, један обједињен поступак јавне набавке за електричну енергију и једна јавна набавка за опрему за културу.

Детаљан преглед прихода и расхода исказан је у Финансијском извештају о пословању Библиотеке, а који преставља интегрални додатак овом извештају.

8. ЗАКЉУЧНА РАЗМАТРАЊА

Матична библиотека „Љубомир Ненадовић“ Ваљево је у 2023. години реализовала активности предвиђене финансијским и програмским планом. Реализовани су послови у домену библиотечко-информационе делатности, заштите културног наслеђа, културни програми, радионице и сличне активности у циљу промоције културе и образовања.

Извештај представља документ који је настао на основу анализе извештаја о реализованим пословима и активностима, који директору достављају запослени и то: 156 недељних и 9 годишњих извештај од стране стручних служби у области библиотечке делатности, преко 30 извештаја финансијске службе, 1 тромесечни, 1 шестомесечни извештај и 1 годишњи извештај финансијске службе.

Достављени извештаји представљали су извор информација за анализе и планирања која су извршена током 2023. и на крају 2023.

На основу комплетног извештаја о раду у 2023. може се закључити следеће:

I У 2023. књижни фонд је увећан за **3.884** монографске публикације, тако да закључно са 2023. Библиотека располаже укупним фондом од **130.603** монографских публикација (књига).

Фонд периодичних публикација увећан је у 2023. тако да закључно са 2023. Библиотека располаже фондом од **19.230** јединица периодичних публикација, односно 328 наслова.

II Обим средстава за набавку књига у 2023. је био мањи у односу на 2022. што је директно утицало на мањи број купљених примерака књига.

III Број укупно регистрованих корисника у 2023. је око **42.800**, а од тога је **35.959** регистрованих корисника који долазе због услуга у вези са књигом. Број корисника у вези са књигом је већи за око 14%, а укупна број корисника је већи за 26%.

IV Издато је у 2023. години око **74.291** монографских публикација, углавном ван библиотеке. Издавали смо књиге и за рад у читаоници. Број издатих књига је за око 8,5% већи у односу на 2022.

V На крају 2023. COBISS база Библиотеке COBISSMBVA садржи 83.558 записа, односно, 137.651 примерак књига је видљив у систему COBISS. У 2023. је урађено укупно 3.0433 записа, тј. 3.985 књига у бази Библиотеке COBISSMBVA, од чега је нових преузетих записа 2.488, а поново ажурираних и допуњених записа 284 и нових креираних записа је 271.

VI Културни програми у Библиотеци су одржавани у планираном обиму, од којих су најзначајније манифестације на републичком нивоу, „Љубини дани“, „BOOKа у Дворишту“, радионице и програми за децу и појединачни програми, селективно. У 2023. години је остварен запажен резултат у раду Музеја завичајних писаца. Изложбе као програмска форма су омогућиле значајно повећање корисника на годишњем нивоу, а педагошки рад у овом простору је посебно препознат.

VII Библиотека је у 2023. значајно унаредила своју издавачку делатност, објављивањем монографских публикација из различитих области, као и две периодичне публикација, алманах „Љубини дани“ и билтен „Завичајни књижевни агапе“. Информативни материјал који се односи на културне програме и који се чува као ситна документарна грађа, штампан је у досадашњем, запаженом обиму.

VIII У 2023. је извршено значајно попуњавање дигиталне колекције на подсајту (<https://digitalna.bibliotekavaljevo.rs>), који се налази на домену www.bibliotekavaljevo.rs. Дигитална колекција се презентује преко Омека платформе и садржи за сада дигитализовану грађу из завичајног фонда, периодичне публикације и старе и ретке књиге.

IX Библиотека је у 2023. значајно унапредила опрему, техничке капацитете и опрему за смештај и рад са корисницима и фондом. Набављена је вредна опрема, а извор финансирања су била средства оснивача, а делимично и Министарства културе РС.

X Библиотека је током 2023. радила на стручном усавршавању и образовању, како својих запослених, тако и стручних радника у другим јавним и школским библиотекама. Један библиотекар из Колубарског округа је упућен на полагање стручног испита. Библиотека је као матична установа извршила седамнаест стручних надзора, након чега је достављен извештај о затеченом стању и мерама које треба спровести у циљу унапређења библиотечно-информационе делатности.

XI У 2023. и поред значајних активности у погледу иницирања да се реши проблем са простором, није дошло до трајног и адекватног решења.

Матична библиотека
„Љубомир Ненадовић“ Ваљево

ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ ЗА ПЕРИОД 01.01. ДО 31.12.2023.

Приходи и примања за 2023 .год.

Конто	Опис прихода	2023.год.	ИЗВРШЕЊЕ 01.01. ДО 31.12.2023.	Индекс
791111	Приход из буџета Града	40,353,000.00	37,249,818.20	92.31
791111	Приход из буџета (Приход од Републичког Министарства)	1,700,000.00	1,651,747.30	97.16
742141	Приход од продаје добара и услуга (оств. из проширене дел.)	1,108,000.00	954,345.00	86.13
733144	Текући наменски трансфери у ужем смислу, од Републике у корист нивоа градова			
744141	Текући добровољни трансфери од физичких и правних лица у корист нивоа градова,	55,000.00	55,000.00	100.00
321311	Нераспоређени вишак прихода из ранијих година	206,003.71	206,003.71	100.00
	УКУПНИ ПРИХОДИ	43,422,003.71	40,116,914.21	92.39

Расходи и издаци за програмску активност 1201-0001 за 2023.

Група	Конто	Опис	СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА 2023. ГОД.	ИЗДАЦИ ИЗ ОСТАЛИХ ИЗВОРА 2023.	СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА 2023. ГОД. ИЗВРШЕЊЕ 01.01. ДО 31.12.2023.	ИЗДАЦИ ИЗ ОСТАЛИХ ИЗВОРА ИЗВРШЕЊЕ 01.01.ДО 31.12.2023.	Индекс буџет	Индекс остали извори
1	2	3	4	5	6	7	8	8
411	ПЛАТЕ ,ДОДАЦИ И НАКНАДЕ ЗАПОСЛЕНИХ		21,798,000.00	0.00	21,213,936.70	0.00	97.32	#DIV/0!
	411111	плате по основу цене рада	20,198,000.00		19,616,779.15		97.12	
	411115	минули рад	1,005,000.00		1,002,595.97		99.76	
	411117	накн. зар. за бол. до 30 дана	595,000.00		594,561.58		99.93	

412	СОЦИЈАЛНИ ДОПРИНОСИ		3,400,000.00	0.00	3,213,912.00	0.00	94.53	#DIV/0!
	412111	допринос за пио	2,250,000.00		2,121,393.99		94.28	
	412211	допринос за здр. осиг.	1,150,000.00		1,092,518.01		95.00	
413	НАКНАДЕ У НАТУРИ		50,000.00		35,000.00		70.00	#DIV/0!
	413142	поклони за децу запослених	50,000.00		35,000.00		70.00	
414	СОЦИЈАЛНА ДАВАЊА ЗАПОСЛЕНИМА		910,000.00	3,000.00	910,000.00	2,327.59	100.00	77.59
	414121	боловање преко 30 дана		500.00		0.01		0.00
	414311	отпремнина прил.одл.у пензију	398,966.88	2,500.00	398,966.88	2,327.58	100.00	93.10
	414314	помоћ у случају смрти запосл.	87,350.00		87,350.00		100.00	
	414411	помоћ у медиц. лечењу запосл.	423,683.12		423,683.12		100.00	
415	НАКНАДЕ ЗА ЗАПОСЛЕНЕ		570,000.00	57,000.00	493,330.33	54,814.62	86.55	96.17
	415112	накнаде тр. за превоз на посао	570,000.00	57,000.00	493,330.33	54,814.62	86.55	96.17
416	НАГРАДЕ ЗАПОСЛЕНИМА		610,000.00	0.00	608,108.67	0.00	99.69	#DIV/0!
	416111	јубиларне награде	610,000.00		608,108.67		99.69	
421	СТАЛНИ ТРОШКОВИ		3,500,000.00	108,000.00	2,823,824.65	101,777.57	80.68	94.24
	421111	трошкови платног промета	50,000.00	50,000.00	14,948.10	44,637.33	29.90	89.27
	421211	услуге за електричну енергију	1,095,000.00		905,124.24		82.66	
	421225	централно грејање	1,635,000.00		1,419,748.97		86.83	
	421311	услуге водовода и канализације	50,000.00		42,653.56		85.31	
	421321	дератизација	60,000.00		55,000.00		91.67	
	421324	одвоз отпада	20,000.00		14,643.74		73.22	
	421325	услуге чишћења	30,000.00					
	421391	допр.за кор.град.земљ. и сл.	2,000.00					

	421411	телефон телекс и телефакс	40,000.00		18,194.62		45.49	
	421412	интернет и слично	170,000.00		69,854.86		41.09	
	421414	услуге мобилног телефона	93,000.00		72,989.24		78.48	
	421421	пошта	55,000.00	3,000.00	43,989.00	2,608.45	79.98	86.95
	421511	осигурање зграда	50,000.00	2,000.00	41,421.33	1,734.79	82.84	86.74
	421512	осигурање возила		11,000.00		10,797.00		98.15
	421513	осигурање опреме	100,000.00		87,263.49		87.26	
	421521	ос. запосл. у случ. нес. на раду	20,000.00		16,393.50		81.97	
	421522	здрав. осигурање запослених		42,000.00		42,000.00		100.00
	421919	остали непоменути трошкови	30,000.00		21,600.00		72.00	
422	ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА		65,000.00	92,000.00	61,259.74	86,791.55	94.25	94.34
	422111	трошкови дневница на сл. путу	44,000.00	60,400.00	43,989.74	56,058.31	99.98	92.81
	422121	трошкови превоза на сл. путу	21,000.00	13,500.00	17,270.00	13,050.00	82.24	96.67
	422211	тр. дневница за сл. пут у иностр.		7,100.00		7,036.60		99.11
	422221	тр. превоза за сл. пут у иностр.		2,500.00		2,320.00		92.80
	422231	тр. смештаја за сл. пут у иностр.		8,500.00		8,326.64		97.96
422	ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА МК		175,000.00	0.00	138,547.30	0.00	79.17	#DIV/0!
	422111	трошкови дневница на сл. путу	110,000.00		110,000.00		100.00	
	422121	трошкови превоза на сл. путу	30,000.00		12,300.00		41.00	
	422131	трошкови смештаја на сл. путу	35,000.00		16,247.30		46.42	
422	ТРОШКОВИ ПУТОВАЊА-ДОНАЦИЈА		0.00	55,000.00	0.00	55,000.00		100.00
	422111	трошкови дневница на сл. путу		45,300.00		45,300.00		100.00
	422121	трошкови превоза на сл. путу		9,700.00		9,700.00		100.00

423	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ		3,210,000.00	287,000.00	3,066,991.40	228,295.67	95.54	79.55
	423211	услуге за израду софтвера		83,000.00		58,000.00		69.88
	423321	котизација за семинаре		40,000.00		21,845.53		54.61
	423399	остали издаци за стручно образ.	45,000.00	6,000.00	13,000.00		28.89	
	423421	услуге информисања јавности	25,000.00					
	423539	остале правне услуге	80,000.00		49,500.00		61.88	
	423621	угоститељске услуге		71,000.00		68,344.98		96.26
	423711	репрезентација		71,000.00		70,105.16		98.74
	423712	поклони		4,000.00				
	423911	остале опште услуге	3,060,000.00	12,000.00	3,004,491.40	10,000.00	98.19	83.33
423	УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ МК		35,000.00	0.00	35,000.00	0.00	100.00	#DIV/0!
	423399	остали издаци за стручно образ.	35,000.00		35,000.00		100.00	
425	ТЕКУЋЕ ПОПРАВКЕ И ОДРЖАВАЊЕ		590,000.00	10,000.00	458,752.84	745.00	77.75	7.45
	425117	електричне инсталације	165,000.00		161,060.00		97.61	
	425119	остале усл. и матер. за тек. одр.	50,000.00	1,000.00	43,560.00		87.12	
	425211	механичке поправке	30,000.00	2,000.00				
	425212	поправке ел. и електрон. опреме	20,000.00		17,800.00		89.00	
	425221	намештај	150,000.00	5,000.00	108,538.33	745.00	72.36	14.90
	425222	рачунарска опрема	20,000.00	2,000.00				
	425224	ел. и фотографска опрема	19,000.00		7,024.51		36.97	
	425229	ост. попр. и одрж. админ. опр.	2,000.00		1,320.00		66.00	
	425281	опрема за јавну безбедност	134,000.00		119,450.00		89.14	
426	МАТЕРИЈАЛИ		505,000.00	271,000.00	349,625.05	186,458.89	69.23	68.80

	426111	канцеларијски материјал	70,000.00	11,000.00	65,835.46	10,735.63	94.05	97.60
	426131	цвеће и зеленило	5,000.00	30,000.00	2,880.00	25,400.00	57.60	84.67
	426311	струч. лит. за ред. потребе зап.		80,000.00		79,200.00		99.00
	426411	бензин		20,000.00		19,669.99		98.35
	426621	материјал за културу	230,000.00	75,000.00	136,289.42	5,240.00	59.26	6.99
	426819	остали материјал за одрж. хиг.	70,000.00	15,000.00	49,238.50	13,299.80	70.34	88.67
	426911	Потрошни материјал	30,000.00		23,466.24		78.22	
	426919	остали мат. за посебне намене	100,000.00	40,000.00	71,915.43	32,913.47	71.92	82.28
426	МАТЕРИЈАЛИ МК		40,000.00	0.00	40,000.00	0.00	100.00	#DIV/0!
	426111	канцеларијски материјал	20,000.00		20,000.00		100.00	
	426411	бензин	20,000.00		20,000.00		100.00	
482	ПОРЕЗИ, ОБАВЕЗНЕ ТАКСЕ И КАЗНЕ		0.00	25,000.00	0.00	10,210.00	#DIV/0!	40.84
	482131	регистрација возила		19,000.00		10,087.00		53.09
	482211	републичке таксе		2,000.00		123.00		6.15
	482231	градске таксе		2,000.00				
	482251	судске таксе		2,000.00				
483	НОВЧАНЕ КАЗНЕ И ПЕНАЛИ ПО РЕШЕЊУ СУДОВА		95,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	#DIV/0!
	483111	новч.казне по решењу судова	95,000.00					
512	МАШИНЕ И ОПРЕМА		400,000.00	65,000.00	399,965.00	16,960.00	99.99	26.09
	512211	намештај	174,992.00	23,000.00	174,992.00	16,960.00	100.00	73.74
	512221	рачунарска опрема	187,872.00	30,000.00	187,872.00		100.00	
	512241	електронска опрема		2,000.00	0.00			
	512251	опрема за домаћинство	37,136.00		37,101.00		99.91	

	512631	опрема за културу		10,000.00				
512	МАШИНЕ И ОПРЕМА СУФ		0.00	100,000.00	0.00	99,930.00	#DIV/0!	99.93
	512211	намештај		100,000.00		99,930.00		99.93
512	МАШИНЕ И ОПРЕМА МК		1,300,000.00	0.00	1,288,200.00	0.00	99.09	#DIV/0!
	512631	опрема за културу	1,300,000.00		1,288,200.00		99.09	
515	НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА		1,300,000.00	0.00	1,030,103.63	0.00	79.24	#DIV/0!
	515121	књиге у библиотеци	700,000.00		639,229.63		91.32	
	515123	визуелна уметност	450,000.00		332,460.00		73.88	
	515199	остала нематеријална осн. ср.	150,000.00		58,414.00		38.94	
515	НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА СУФ		0.00	106,003.71	0.00	0.00	#DIV/0!	0.00
	515123	визуелна уметност		106,003.71				
УКУПНИ ТРОШКОВИ			38,553,000.00	1,179,003.71	36,166,557.31	843,310.89	93.81	71.53

Извори финансирања						
01	Приходи из буџета	37,003,000.00		34,664,810.01		
04	Сопствени приходи		918,000.00		688,380.89	
07	Трансф. од др. нивоа власти	1,550,000.00		1,501,747.30		
08	добровољни трансфери физичких и правних лица у корист нивоа градова		55,000.00		55,000.00	
13	Нерас. вишак прих. из ран. год.		206,003.71		99,930.00	
Укупно		38,553,000.00	1,179,003.71	36,166,557.31	843,310.89	

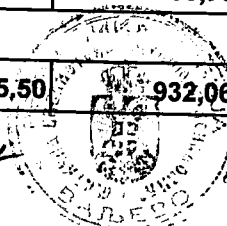
Расходи и издаци за програмску активност 1201-0003 за 2023.год.

Група	Колто	Опис	СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА 2023. ГОД.	ИЗДАЦИ ИЗ ОСТАЛИХ ИЗВОРА 2023.	СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА 2023. ГОД. ИЗВРШЕЊЕ 01.01. ДО 31.12.2023.	ИЗДАЦИ ИЗ ОСТАЛИХ ИЗВОРА 2023. 01.01. ДО 31.12.2023.	Индекс буџет	Индекс остали извори
423		УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ	1,850,000.00	90,000.00	1,388,712.44	65,858.52	75.07	73.18
	423419	остале услуге штампања	950,000.00	40,000.00	943,676.00	38,540.00	99.33	96.35
	423599	остале стручне услуге	900,000.00	50,000.00	445,036.44	27,318.52	49.45	54.64
423		УСЛУГЕ ПО УГОВОРУ МК Љубини дани	150,000.00	0.00	150,000.00	0.00	100.00	#DIV/0!
	423599	остале стручне услуге	150,000.00		150,000.00		100.00	
424		СПЕЦИЈАЛИЗОВАНЕ УСЛУГЕ	1,500,000.00	100,000.00	1,196,295.75	22,892.00	79.75	22.89
	424221	услуге културе	850,000.00	70,000.00	737,445.75	17,600.00	86.76	25.14
	424911	остале специјализоване услуге	650,000.00	30,000.00	458,850.00	5,292.00	70.59	17.64
УКУПНИ ТРОШКОВИ			3,500,000.00	190,000.00	2,735,008.19	88,750.52	78.14	46.71

Извори финансирања							
01	Приходи из буџета	3,350,000.00		2,585,008.19			
04	Сопствени приходи		190,000.00		88,750.52		
07	Трансф. од др. нивоа власти физичких и правних лица у корист нивоа градова	150,000.00		150,000.00			
08							
13	Нерас. вишак прих. из ран. год.						
15							
Укупно		3,500,000.00	190,000.00	2,735,008.19	88,750.52		

Укупно 0001+0003	42,053,000.00	1,369,003.71	38,901,565.50	932,061.41	92.51	68.08
-------------------------	----------------------	---------------------	----------------------	-------------------	--------------	--------------

Душан Мичић

М. Милошевић

Градској управи града Ваљева, Одељењу за друштвене делатности

Предмет: Просек плата по стручној спреми запослених у Матичној библиотеци
"Љубомир Ненадовић" Ваљево

Стручна спрема	2022. година		2023. година		% Нето	% Бруто
	Нето	Бруто	Нето	Бруто		
Директор	90,570.00	126,420.00	102,923.00	143,687.00	113.64	113.66
VII степен	64,316.00	88,940.00	70,424.00	97,291.00	109.50	109.39
VI степен	59,920.00	82,696.00	67,392.00	93,001.00	112.47	112.46
IV степен	42,330.00	57,603.00	47,757.00	64,991.00	112.82	112.83
I степен	36,956.00	49,938.00	42,343.00	57,267.00	114.58	114.68

Разлог увећања плата је повећање основице за обрачун од јануара 2023. за 12,5%, Мања одступања од тог процента у односу на претходну годину су због раста минималне цене рада, измена минулог рада (одлазак у пензију запослених са више и пријем запослених са мање година стажа), различите динамике коришћења годишњих одмора и слично.

У Ваљеву

Шеф рачуноводства

Директор

23.02.2024.

Биљана Андрић

Биљана Андрић

Виолета Милошевић

Виолета Милошевић